

VAISTAI, NE AUKA

BEN. BABRAUSKAS, Cicero, Ill.

Jei giję neberasime namo, ku-
riame gyvenome, nyku atrodys
ir tuščia, nors toje vietoje sto-
vėtų nauji namai. Radę iškirs-
tus sodus ir miškus, nebenorėsi-
me atpažinti vietovės, bet tai
dar nebus kažkas dingusio ir
nebeįsivaizduojamo. Tik jei naujas
karas ar kitoks negandas su-
naikintų mūsų Čiurlionio gale-
riją, tātū būtu tautos dvasiai
nebegalima nuostolis. Ateina-
nantieji šimtmečiai mūsų tau-
ton prašys milijonus žmonių, de-
ja, Čiurlionio nepakartos, Čiur-
lionio paveikslai gaivino mūsų
dvasią visišku kasdienybės už-
maršimu, įkeldami ją į šviesų
vizijų pasaulį. Čia buvo poilsio
vieta kilniausia to žodžio pras-
me.

Knyga pati ateina į namus

Knyga yra laimingesnė už pa-
veikslą, o rašytojas — už dai-
lininką. Šimtais ar net tūkstan-
čiais paskleista, ji atlaiko ka-
rus ir gaisrus: lentynoje ar dė-
žėje, palėpėje ar rūsyje tas ar
kitas lygiavertis egzempliorius
išsilaiko šimtmečius. Knyga
lankstesnė ir paslankesnė už pa-
veikslą: jos nereikia įsėti į pa-
muzę — ji pati ateina į na-
mus. Skaitytojai, kurie parei-
škė knygos pageidavimą, ji at-
silanko pastoviai kas mėnuo ar
dažniau: nauja, įvairi, išsiu-
čiūsi, dažais kvepianti. Lietuviš-
koji knyga ateina ne aukos, ne
pinigų prašyti: ji atneša tau
dovanų, vaistų, kurie tavo są-
monę sustiprins, pratęs tavo ir
tavo vaikų lietuviškumą ligi gri-
žimo dienos.

Tiems, kurie sugebėjo mėne-
siais ar metais negirdom pra-
leisti recenzijas, lydinčias nau-
jų knygų pasirodymą, LB ir
KF pastangomis nūnai paskelb-
tas ir lietuviškų jaunimo orga-
nizacijų talka praktiškai vykdo-
mas knygų mėnuo. Kai jau-
nuolis atklans tavo namus su
katalogu, kuris apima 90% pas-
taraisiais keleriais metais lai-
sėję išleistų lietuviškų leidinių,
atidžiai peržiūrėk tą katalogą,
kur tarpe 340 paskelbtų kny-
gų tikrai rasi 10, jei ne visą
šimtą tokių, kurių tavo lentyno-
je dar nėra, bet kurios labai
pravers ir patiks tau pačiam ar
tavo atžalom. Neišleisk jau-
nuolio tuščiomis: įsigyk ne tik
tam mėnesiui, bet visai vasarai
lietuviškų skaitinių.

Maironius ir Vaižgantas nusilenkė ir bolševikai

Tie mūsų rašytojai, kurie pa-
sitraukė laikinai iš savojo kra-
sto, Lietuvoje dabar vadinami
buržuaziais nacionalistais ir
jų vardų stengiamasi visai ne-
minėti; tik kai jaunieji lietuviš-
ko žodžio kūrėjai nepajėgia iš-
sivaduoti iš Brazdžio ar Ais-
čio įtakos, tada šie vardai ma-
žomis raidėmis paniekai išel-
kami aikštėn. Iš to mes patir-
ame, kokios įtakos krašte tebu-
turima tų rašytojų, kuriuos
nuo tautos skiria tūkstančių my-
lių, o taip pat keliolikos metų
tarpas.

Nėra pagrindo teigti, kad mi-
rusieji patriotai bolševikams ne-
bepavojingi. Jie nutylė ar savaip
aiškina svarbiuosius Lietuvos
įvykius, net ir seniai mirusius
veikėjus, įžūlų perdažydami is-
toriją; tačiau nei Maironio, nei
Vaižganto nedrįso išbraukti,
nors šiedu yra didžiausi nepri-
klausomos Lietuvos kariai. Per
daug šių dvasia buvo įsunku-
si į gyvąją tautą, kad, išbrau-
kus jų vardą, kartu galima bū-
tu išbrauti jų dvasią. Maironis
su Vaižgantu, kad ir epikarpyti
liko tautos paguoda šiomis sun-
kiomis svetimųjų priepaudo-
dėnomis. Maironio dainos ir

Vaižganto Lietuvos gyvenimo
vaizdai palaiko tautos gyvybę,
gaivina savito gyvenimo pris-
iminimus, teikia laisvės viltį. O
ar mes, asmeniškai būdami lais-
vi, nesame reikalingi Maironio
ir Vaižganto, kurie mus stip-
riau suriš su Lietuva, gyvai pri-
mindami, kad mes šie žmonės
svečiai pakeleiviai? Ar be-
reikia mintį paryškinti, kad Mai-
ronio ir Vaižganto gretose eina
visas būrys dabar kuriančių ra-
šytojų?

Krėvė atleido nusikaltimus

Praėjo vos metai nuo Krėvės
mirties, ir didysis mūsų rašyto-
jas Lietuvoje atgijo. Kol tebu-
vo gyvas mūsų tarpe, tol ten,
kur jis gimė ir kūrė, jo vardas
ir žodis buvo nuslėptas. Dabar,
po mirties, bolševikai "atleido"
Krėvėi "nusikaltimus", jo raš-

Maironis

tai Lietuvoje vėl imta spaus-
dinti, greit jis bus gražintas,
žinoma, ir mokyklon. O keli
šimtai iš mūsų, tūkstančių lai-
sųjų, pareiškė norą, kad di-
disys Lietuvos kūrėjas Krėvė
ateitų į mūsų namus?

Kiekvieno pareiga literatūrai

Išidėmėkime, kad savo tarpe
mes turime visą šimtą Lietuvos
rašytojų tuo metu, kada Lie-
tuvėje jų neliko nė pusės tiek.
Metai bėga, o naujų žvaigždžių
ten nesirodo. Lietuviško žodžio
kūryba nepriklausomybės lai-
kotarpyje pasiekė didžiausią
augstį ir plotį. Didelė dalis tų
kūrėjų, pasirinkusių laisvę, šiuo
metu yra paties kūrybingiausio
amžiaus. Jų tad tautinė prie-
dėmė yra kad ir sunkiomis fi-
zinėmis sąlygomis nenutraukti
ir nepalaidoti kūrybinių suge-
bėjimų, tačiau lygiai ir kiekvie-
no laisvo lietuvių pareiga lite-
ratūrai yra aiški ir nieku kitu
neatperkama: įsigyti kiekvieną
vertingę knygą, kad leidėjai
pažęstų išleisti naujų. Kai ne-
viena leidėjas ar leidykla jau
spėjo kapituliuoti, kai per me-
tus beprasirodo vos pora tuzinų
naujų knygų, kiekvieno raštin-
go lietuvių pareiga sekti visas
knygų naujienas ir bent 80%
jų nusipirkti.

Išsąmonininkė mąstklą: kny-
gą perkame ne tam, kad rašyto-
ją "išvadotume iš fabriko".
Net ir tas rašytojas, kurio kas-
met bus išleista 1 ar 2 knygos,
iš fabriko nešies, kadangi au-
torius iš gaunamo už knygą ho-
noraro nė dviejų mėnesių nega-
lėtų išgyventi. Taigi knygą per-
kame tam, kad nesustotų lie-
tuvi literatūra, tas tautos gyvy-
bės rodiklis.

Literatūrai ugdyti rašytojo
auka yra šimteriopai didesnė
negu skaitytojo. Kad knyga pa-
sirodytų, rašytojas turi paauko-
ti ne 200 ir ne 500, bet dažniau-
siai 1,000 ar net daugiau nakti-
nių valandų, už kurias geriau
sui atveju gaus "honorarą" po
30 centų. Ir leidėjas, leidžias
lietuviškas knygas, užsidirba
tik... skolu, kurį tikisi išlyginti
naują knygą išleidamas, kol
pagaliau būna priverstas kny-
gų leidybą bažti ir persimesti
į aškesnę sritį, dažniausiai —
skysčių pilstymą. O skaitytojo
"auka" literatūros išlaikyme
mažiausia: jis lietuvišką knygą
— tą džiaugsmą, paguodą, gar-
bę, vaistą — gauna, paskyręs
jai vos vienos ar dviejų valan-
dų uždarbį. Kai prisiminsi, skai-
tytoją, kad autorius tai knygai
paskyrė gal 1,000 valandų, ta-
vo "auka" pasirodys vos bežiū-
rima.

Poezijos nemėgėtas

Ypač skurdi yra poezijos pa-
dėtis. Betgi poezija yra dievų
kalba, poezija yra muzika, po-
ezija yra tobiliausia žodžių
samplaika. Pokalbyje įsėdama
mas taiklesnio atsakymo, daž-
nai griebsis poezijos eilučių.
Svajodamas ar nuobodžiauda-
mas, džiūgaujantis ar prislėgtas
— stveries dainos posmą ar de-
klamaciją. Nuo pat lošio per-
visas mokyklas ir daržėlus ly-
dėjo tave eiluotais žodis, ir
staiga dabar toks griežtas atsi-
metimas nuo jo! Nebus perde-
tas tvirtinimas, kad suaugusių
skaitytojų tarpe poezijos nemė-
gėjų yra gal 95%. Taip nuosir-
džiai nori paagituoti už poe-
ziją, kad tų nemėgėjų skaičius
kristų bent ligi 80%.

Pamėginkite nusipirkti Binkį
ar Putną — greičiausiai patiks.
Tada imkite Kiršą, Vaitkų ir
Mikuckį: su šiais susigvyne,
persimėskit prie jauniesniųjų —
Ališo, Radausko, Bradūno, Na-
glio, Niliūno, Meko, ir patys įsi-
tikinsite, kad mūsų poezija yra
vertesnė už kitus žanrus. Įsigi-
je Lietuvių poezijos antologiją,
vienoje knygoje turėsite su-
trauktus keturių šimtmečių poe-
tų — nuo Rapolonio ir Maž-
vydo ligi Meko ir Landsbergio,
nuo tautosakos ligi partizanų
dainų. Tai knyga ne vieni di-
nai, bet visam amžiui. Knyga,
kurios neprisirengėme išleisti
Lietuvoje, juoba nebuvo lengva
sudaryti išnai.

Neskaitykite knygu

Nieku būdu neįtikima, kad
Amerikoje kas stotokut pinigų
lietuviškai spaudai. Tuščiais tei-
gimais nesišvaisto šio straips-
nio autorius, pats teguąs va-
landai apie pusantro dolerio, vie-
no uždarbiu išlaikas visą šeimą,
prenumeruojas 17 lietuviškų
laikraščių ir Amerikoje spėjęs
įsigyti apie 600 lietuviškų kny-
gų, taigi kone dvigubai daugiau,
negu jų yra pastarajame kato-
loge.

Betgi turime šimtus tautiečių
(gydytojų, inžinierių, prekybi-
ninkų...), kurių savaitinis už-
darbis siekia šimtą ar net dau-
giau; šie jau jokiu būdu negali
teisintis pinigų stoka lietuviškai
knygai. Jų pasiteisinimas tėra
vienintelis — laiko stoka. Su-
prantama, kad žmogus dirbąs
savo specialybėje, turi sekti sa-
vo srities literatūrą, tad pasia-
kaitymui tikrai gali nebekikti
laiko.

Tačiau argi neįpareigotas jis
remti lietuvišką knygą vien dėl
to, kad jis yra lietuvis, pasitū-
sias lietuvis, dar daugiau: švie-
sus lietuvis, suprantas lietuvi-
bės išlaikymo kelius. Neturi
šaidien laiko — neskaityk lie-
tuviškos knygos, nenaikink sa-
vo sveikatos, kaip kad daro ra-
šytojas, naktimis rašąs tas kny-
gas. Negalėk laiko nė į knygyną
nueiti. Parašyk tik kuriai kny-
gų platinimo įstaigai, kad tau

J. Žmuidzinis

Dienos

*Dienos, kaip kregždės,
vasaros sesės,
laksto padange
ar pažeme narsto.
Dienos, kaip gėlės,
žydi ir vysta,
jas dangus laisto,
saulės pailgsta.
Dienos, kaip plėštosės,
saulės paukštosės,
skrenda džiaugsmo marion's
niekad nemištos.
Skrenda jos į tolį,
šiedais nusagstyta,
kol į gelmę nuskęsta
niekad nematyta.*

siuntintų visas išeinančias kny-
gas, tada būsi tikrai sąmonin-
gas lietuvis, savs kultūros pa-
laikytojas. O gal kada, turėda-
mas po ranka lietuvišką kny-
gų lentyną, netyčia rasi valan-
dą laiko vienai kitai tų knygų
paskaityti. Gal tos valandos
tave atgaivins, ir staiga tu pa-
sijausi esąs daugiau negu ratu-
kas Amerikos civilizacijos ko-
lose...

Rankraštis — ne knyga

Tautinės kultūros išlaikymas
svečioje aplinkoje nėra pigus
dalykas, todėl čia reikia kuo
kiekvieno lietuvių talka. Kai nu-
tils lietuviška daina, prasidės
lietuviška... tyla. Kitaip tariant,
tai bus jau kapų tyla. O daina
nutils tada, kai nebėks, kas
jos klauso. Tas pat — tik daug
greičiau — nutiks su lietuviš-
ka knyga: kai nebus skaitytojo,
niekas knygų nebeis. Jeigu po
to kas ir sūktels: "duokit kny-
gų!", niekas jį tą balsą nebeat-
sileps. Be abeje, atsirad dar ir
tada tokių, kurie rašys; tik jų
rašai liks rankraštyje, o rank-
raščio likimas — kaip ir paveiks-
lo: sudegs ar dings, ir tik laik-
raščio skaitytojas ras žinutę,
kad žuvo X autoriaus parašytas
veikalas.

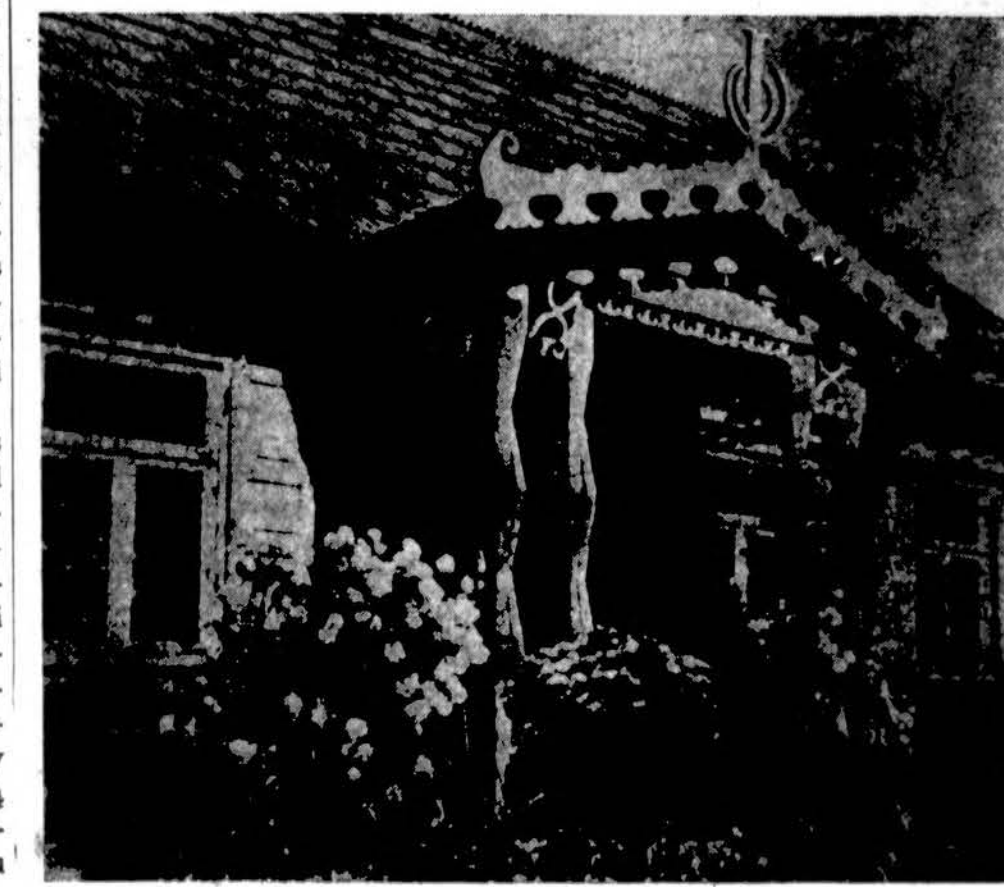
Kai jaunuolis atklans tavo
butą su lietuviškų knygų kato-
logu, neišleisk jo tuščiom. O jei
niekas pas tave neužėit ar už-
ėjęs nerastų namie, nueik pats
ši mėnesį į knygyną arba išsi-
rašyk knygų tiesiai iš Draugo
ar kitų knygų platintojų.

• Andriaus Valucko romano
"Nemuno sūnūs" antroji dalis
per išitus 428 puslapius atviru,
nuosirdžiu stiliumi vaizduoja
Sovietų ir vokiečių okupaciją
Lietuvoje. Veiklas gal ne tiek
pasizymi literatūrinio puosnu-
nio, kiek gana tiksliai apiejo
kupacijų pertekimui, ypač kaip
jas pergyveno Lietuvos ūkinin-
kai. Mitingai, balsavimai, "že-
lės dalinimas", priverstinis
brukimas į kolchozus, teroriza-
vimas ir torturavimas ūkinin-
kų, nelinkstančių į juos jungtis,

sukilimas prieš bolševikus, vo-
giečių atėjimas, žydų žudymai,
partizanai, slapioji spauda, na-
cių pataikinių kelias, skundai,
plėškavimai, nauji ūkininkų a-
rštai ir sušaudymai, lietuvių
beveikiška padėtis tarp besigrū-
miančių nacių ir bolševikų, jo
viltys vakaruose — visi tie vaiz-
dai, kaip kaleidoskope perbėga
skaitant knygą. Tokie aprašy-
mai, kaip 184-185 pusl., kur nu-
sakoma kaip atrodė laivoninėse
atrasti nukauti partizanai ir ki-
ti, rodo, kad autorius moka
vaizdžiai pasakoti.

Gaila, kad pasitaiko gana aps-
čiai korektūros ir kalbos klaidų
(pvz. rašoma "stebuklingu" —
u su brūkšneliu, psl. 301; pate-
kusios ištisos pašalinės eilutės,
pvz. psl. 115). Vietomis ne-
vengiama šaržavimo, kaip tas
atsitikimas su raudonuoju Blu-
vu, kurs išgąsdintas pelės eina
skandantis (psl. 112-113). Ne-
būtų galima sūtkiti ir su visais
autorius moraliniais išvedžio-
jimais. Pvz. psl. 329 jis sumi-
ni vienos lengvabūdės, po skun-
dais dėjusios parašus moters
— Petrusienės — pasikorimą.
Ir prideda pastabą, kad žmonės
nėra jau tokie blogi: "moka su-
klysti, bet moka ir atgailauti".
Pasikorimas tai ne atgailos pa-
vyzdys, o neleistinas susinaikini-
mas.

Autorius nėra korektiškas ir
kunigų atžvilgiu. Mes žinome
visą eilę lietuvių kunigų, kurie
savo kentėjimais ir net žiauria
mirtimi parodė savo ištikimu-
mą saviems idealams. Šiame
veikale tai lieka nepamatyta,
tačiau čia (psl. 163) vaizduo-
jamas kunigas, kurs kalėjime
šneka — jei Dievas neišgelbsti,
jis nebetiki jį; autorius net
vaizduoja tą kun'gą pavogusį
skustuvo peiliuką, kad galėtų
nušūduoti. Tai visai priešin-
ka mes žinome iš elgesio tokių
kalinamų kunigų kaip kun. Bru-
zikas, troliai kun'gai Petraičiai
ir daugybė kitų, kurie ir kalėji-
muose apaštalo, kaip ir da-
bar daugelis didžiausiam pa-
vojuje Sibire slapta laiko šv.
mišias.

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Kotryna Grigaitytė, mūsų
talentinga rašytoja, davė nau-
ją eilėraščių rinkinį širdis per-
gamentė, išspausdintą Vokietij-
oje, o jo pirmieji egzemplioriai
jau pasiekė ir JAV. Rinkinys
74 puslapių, papuoštas dail. V.
Jonyno virėliu, sukurtu moder-
niškame stiliuje, bet giliai pras-
mingu. Poezija padalinta į tris
skyrus: Jaunystė veidrodyje,
Nemigos ir Priskėlimo valanda.
Jei pirmuosiuose skryjuose vy-
rauja lyriniai motyvai, pasku-
tinis — religinėmis temomis.
Autorė jautri, ir iškalbingai
įstengia perteikti sielos pergy-
venimus. Ji dainuoja apie tuš-
čius namus, apie vieną širdį,
dainuoja apie motiną, kuriai
šypsenele iš lopšelio — atpildas
už viską, — dainuoja apie se-
sę tėvynėje, kurią mato besto-
vinčią prie vartų balta skarele,
— apie mergaitę, kurios tėvą
nudūrė, kai jis ją gynė... Poetei
mintyse tie tremtiniai, kurie
kaip karoliai pabiro į svetimas
žemes.

Poezija čia nuosirdi, supran-
tama gausiems skaitytojų sluog-
sniams, įdomi savo moterišku
atvirumu. Poetė daug kalba a-
pie meilės kuždesį ir vieną šir-
dį dviejuose: "Girdžiu aš pla-
kant širdį/ Už tūkstančio gal
mylių", ir jai vaidenas dienos,
kai "Rieškutėm saulę sėmėm".
Ji prisimena tyliai besipant-
luotą rausvam Nemuno žaismę,
kur mielasai irklus padėjęs:
"Aidi ilgesio varpelis/ Anoj pu-
sėj vandenų/ Žiedais vėsnų
barstos kelias/ Kur sustoju,
kur einu". Gilų atsidavimą pa-
miltajam nusako žodžiai: "Aš
tartum mažytę plunksnelę/
Ištrigus magneto lauke/ Išves-
ti manęs niekas negali, širdim
vis krypsiu į tave".

Poetės širdyje pinasi laimės
prisiminimai, su dabarties su-
stingusios tylos pesimizmu:
"Kas džiaugsmą man išvarė iš
namų/ Kas užpūtė ugnelę ži-
diny?/ Dygūs visi takai, kuriais
einu/ O laimė slepiasi, kai ją
mini. Tas juodos nuotikos še-
šelis tarpais jai primena, kad
"gelsvų smilčių saują saulė už-
gesins". Tada ji nebenori žemės
nei mylėti, nei apie ją dainuoti
— "Jei mane sugers/ Tarsi
saulė rasą/ Nusijuoksi ryto vė-
ju/ Tu pečiai gelėtais".

O visdėlo tėvynės gamtą ji
moka apdainuoti nuostabaus
grožio eilėraščių "Lietuvos miš-
kų žibutei", kur paskutinis pos-
mas skamba: "Vis kraujo laše-
ly žydės/ Kol saulė tave pama-
tys/ Žaliųjų girių pavėsy/ Mels
va ašarėlė melsvam lūkesy...".

Religiniai motyvai Grigaity-
tės poezijos užima žymią vietą.
Čia ji sugeba paprastais žo-
džiais taikliai pasakyti, pvz.
"Nenuženk nuo akmenų/ O Ma-
rija, Pušinėly žaliai šiluvos/

Krauju ten ir ašarom lyja:/
Nepalik, nepalik Lietuvos".

Kotryna Grigaitytė, Kaune
davusi "Akys pro vėduoklę",
tremtyje "Paslaptį", su dabar-
tinių poezijos rinkinių pasirodo
puošni, nuosirdi, lietuviams ar-
time ir simpatinga.

• Naujusia pasakų knyga
vaikams, o taipgi įdomi ir su-
augusiems — yra "Jūrinnko
Sindbado nuotykių", palmti is
pasakų rinkinio "Tūkstantis ir
viena naktis". Rūpestingai išlei-
ta, su puošniais atskirų pasakų
tituliniais lapais, turtinga fan-
tastiškaisiais nuotykiiais iš ke-
lionių po jūras ir iš atsitikimų
saloje. Iš viso tų kelionių —
septynių, su vaizdžiais apra-
šymais apie žmogėdras, milži-
niškas gyvates, didžiausius
paukščius, dedančius kiaušinius
kaip bokštas, požemines upes,
brangakmenių laukus. Didelė
pagarba Dievybei. Aprašomos
siaubingos dienos gilame šuli-
nyje, kur su mirusio lavonu
įmėdavo taipgi gyvą jo vyrą
ar žmoną. Čia jau sutinkame
tą nepedagogišką pasakos dalį,
kai Sindbadas užmušdamas gy-
vuosius, gelbėdavosi nuo bado
paimdamas jų maistą. Kitos
knygos dalyso tokių priekaitų
nesusilaikyt.

• Juozas Pronskauskas knyga
"Šiaurės šaukai" imasi išleisti
Terra. Numatoma, kad knyga
gali turėti netoli 700 puslapių.
Veiklas skirtas šiaurinės Ame-
rikos studijoms: gamta, papro-
čiai, indėnai, eskimai, vaizdai
iš paties autoriaus įspūdžių, bal-
tieji šiaurėje, moterys šiaurėje,
prerijos, tundros, Jukonas, A-
laska, šiaurės archipelagas;
pramonė, žemės ūkis, žvejyba.
Veiklas bus iliustruotas. Ne-
mažai nuotykių paties auto-
riaus, pvz. jo vienatvė sekma-
dieniais (— septynios dienos
trapiastis), Juozas Pronskauskas, sa-
vaite išbuvęs Chicagoje, antra-
dienį išvyko atgal į Kanadą, į
Winnipegą, kur dirba Manitobos
provincijos polijo centre. Dabar
Juozas Pronskauskas daugia-
uoliau gilinasi į gyvenimo filoso-
fijos klausimus, tardamas, kad
žmogus gimsta ne vien tik tam,
kad būtų gatvėms ir mirtų;
Tverėjas jam yra skyręs giles-
nius tikslus.

• Zitos Mikulskytės, Švč. Sir-
dies Aušt. mokyklos Chicagoje
mokinės, eilėraščių pateko į
Amerikos augstesniųjų mokyk-
lų mokinių poezijos antologiją
"Young America Sings". Antol-
ogija išleista Los Angeles mies-
te, Californijoje, apima visas
Amerikos augst. mokyklas ir į
ją pateko tik gerai atrinkti jau-
nųjų kūrinių, Linkėtina jai iš-
eiti viešumon ir su lietuviškais
kūriniais. Zita Mikulskytė yra
dukra 18 kolonijos prekybinin-
kų Mikulskių, kurių visa šeima
atvykus į tremties.

• Juozas Švaistas parašė pa-
saką "Milžinas Brundulas"; jos
susiadarys arti 100 spaudos pus-
lapių. Šiuo metu mūsų rašyto-
jas peržiūri paskutinę redakciją
leidinio, skirtą paminėti 50 m.
sukakčiai nuo spaudos laisvės
atkovojimo. Veiklas kolekty-
vinis ir visų autorių straips-
niai jau gauti.

• Kan. M. Vaitkus baigia
versti į lietuvių kalbą visų me-
tų mąstymus. Šis didžiulis vei-
klas yra parašytas garsaus
austro pranciškonai. Lietuviai
pranciškonai žada greit išlei-
ti.

• Juzas Katilūts-Staniulienė
paveikslų paroda įvyko
Rath muzėjuje, Genevos mie-
ste, Šveicarijoje. Buvo išstatyti
25 paveikslai, daugiausia Švei-
carijos ir Prancūzijos kraštų
peizažai.

Puosnus lietuviškas
namas

Iš religinės literatūros

KAN. F. KAPOČIUS, Chicago, Ill.

MARIJA DANGUJE IR ŽEMĖJE, parašė Vyskupas Vincentas Brizgys, išleido Lietuviškosios Knygos klubas, 1956 m.

Augščiau paminėtas vysk. V. Brizgys veikalas yra nepaprastai vertingas įnašas į mūsų religinę literatūrą, kurios labai trūkavo, ypač mūsų dieviškosios Motinos kulto klausimais. Tegu jo pagrindinis uždavinys — duoti medžiagos gegužės mėnesio pamaldoms, tačiau kartu tai yra trumpas Mariologijos kursas. Nuosekliai ir sistematingai, pradedant Marijos tėvyne, jos kilmę, vardą, autorius toliau dėsto visą Marijos gyvenimo raidą, aiškindamas visus svarbiausius įvykius ryšium su jos didžiąja misija — paties Sutvėrėjo specialiai parinktu būdu tarpinkauti atpirkimo ir išganymo paslaptys, k. a. Nekaltas Marijos prasidėjimas, apreiškimas, Kristaus įsikūnijimas, Marijos išgyvenimai Kristaus kančios, mirties, prisikėlimo bei dangun žengimo laikotarpiais, pagaliau pačios Marijos dangun ėmimas ir jos motiniška meilė bei nuolatinis užtarimas už žmones pas Dievą.

Smulkiau analizuoti knygutę būtų perplatu, o ir bereikalinga. Reikia ją išsiaiškaiti, ir tai ne viena kartą. Kiekvienas skyrius turtingas gausiais ir įdomiais istoriniais faktais, teologiniais aiškinimais bei įvykiais, gyvai vaizduojančiais nepaprastą žmonių pamaldumą į Mariją, pradedant pirmaisiais krikščionybės amžiais ir baigiant mūsų laikais. Čia skaitytojas ras daug nauja, nepaminėta iki šiol lietuvių rašiniuose apie Mariją.

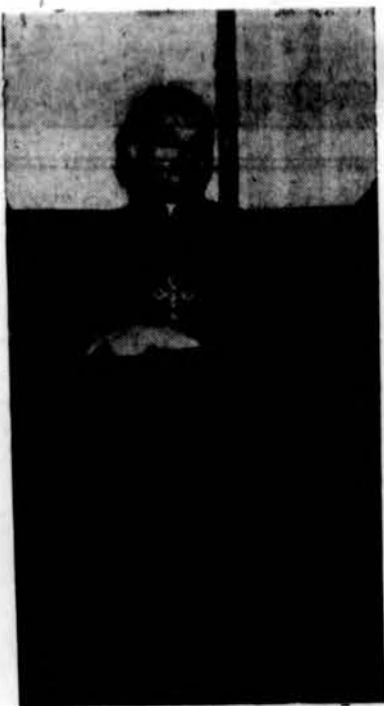
Plačiai nušviestas Marijos

garbinimo būdus, bet kuriose šalyse, autorius ypatingai gračiai aprašo Marijos kultą lietuvių tautoje. Juk pats veikalėlis skirtas gaivinti lietuvių pamaldumą dieviškajai Motinai. Gilus, tačiau aiškus ir lengvai suprantamas psichologinis aiškinimas žmogiškųjų Marijos savybių, ją priartina kiekvienai žmogaus širdžiai. Iš čia plaukia natūralios, auklėjamos pamokos jaunimui, atskiriems bet kurių luomų ar pašaukimų asmenims ir ištisoms šeimoms.

Norėčiau pabrėžti žodį „natūralios“. Visi gerai žinome, kad Marija yra skirta iš visų kity šventųjų nepaprastomis Dievo malonėmis ir todėl verta skirtingos ir nepaprastos pagarbos. Tačiau kartu pasijuntame taip menki ir bejėgiai sektinose jos pavyzdį. Čia gi Ekscelencija patiekia mums josios paveikslą, gyvai įpintą į kasdienį žmonių gyvenimą, taip kad sekti Marijos dorybes darosi logiška ir būtina išvada. Iš čia plaukia ir didžiulė šio veikalėlio nauja.

Jis pasirodė labai tinkamu laiku, kada visas krikščioniškas pasaulis ypatingai sujudė šauktis Marijos pagalbos. Džiugu, kad ir tarp mūsų atsirado uolių Marijos kulto platintojų — spauda, atsisaukiamai ir net specialiai organizuojamais žygiais. Tačiau čia Ekscelencijos „Marija Danguje ir žemėje“ bus didesnis už visa kita akstinas ugdyti lietuvių pamaldumą į Mariją.

Kiekviena tauta turi skirtingų savybių ir skirtingą charakterį. Ir jei kada imama nusiškrusti, kad vieno ar kito tautos pamaldumas pradeda atvės-

Vysk. V. Brizgys

ti, reikia giliai pagalvoti, ar visada vartojama atitinkamos tautos savybės ir būdai priemonės, ar laiku patiekiami tinkamo tautai dvasinio maisto. Šiuo atžvilgiu knygutė atsako į minėtus klausimus savaime.

Nepaslapstis, kad šiuo metu mūsų skaudai žaizda — susiskaldymas, stoka sutarimo, vienybės. Būdami tos pačios tautos vaikai, neretai pasijuntame taip tolimi vieni kitiems... Mes esame taip reikalingi motiniškos šilumos, kad pajustumė jog esame broliai ir seserys! Oficialių Motinos dienų minėjimų čia neužtenka. Šaukiant reikalinga dangiškos Motinos meilės ir josios stebuklingo užtarimo!

Nuoširdžiai ir atidžiai perskaitę „Mariją Danguje ir žemėje“ tai pajus ir ištiktis kiekvienas. Malonu girdėti, kad mūsų mums įsakė Jį mylėti: kitaip juk mes nebūtume išdrįsę tai daryti. — Šv. Terezė iš Lisieux

Kaipgi gerai, kad Dievas mums įsakė Jį mylėti: kitaip juk mes nebūtume išdrįsę tai daryti. — Šv. Terezė iš Lisieux

Kaipgi gerai, kad Dievas mums įsakė Jį mylėti: kitaip juk mes nebūtume išdrįsę tai daryti. — Šv. Terezė iš Lisieux

KRONIKA

• Marijos Augštesniosios mokyklos iškilmingas abiturienčių išleistuvių aktas bus birželio mėn. 10 d. 4 val. p.p. D'plomus įteiks pats kard. Stritch, Chicagos arkivyskupas. Šiais metais mokyklą baigia 317 mergaičių. Tai didžiausias skaičius abiturienčių, bet kada šv. Kazimiero seselių mokytojų išleistas. Tai bus pirmoji abiturienčių klasė, kurią išleidžia Marijos Augštesniosios mokykla. Pakvietimai į abiturienčių išleistuvių atspausdinti labai meniškai, lietuvių kalba.

• Solistė Prudencija Bičkienė, pabuvusi keturius mėnesius Italijoje, laivu „Queen Mary“ sugrįžo į JAV. Romoje ji su mokytoja tobulino savo operinį repertuarą, kaip solistė dalyvavo įvairiuose lietuvių parengimuose. Iš Italijos buvo nuvažiavusi į Vokietiją, kur tapigi lankė kai kuriuos lietuvių centrus. Grįždama į Ameriką pro Prancūziją ji trumpam buvo sustojusi Liurde.

• Žemėlapiuose bus grynai lietuviški vardai. Po ilgesnio susirašinėjimo su C. S. Hammond žemėlapių bendrove Algirdas Gustaitis ir iš jų išgavo pasiūlymą, kad ateityje Lietuvos vardus spausdins tiksliau.

Didžioji Rand McNelly žemėlapių Co. A. Gustaitiui kreipusis su motyvuotais duomenimis, iš karto pažadėjo pertikrinti Europos žemėlapių laidas ir vietovardžius rašyti lietuviškai.

Už kelių ar keliolikos mėnesių laukiniai rezultatai. Tai būtų reikšmingas laimėjimas.

• Kan. Vl. Butvilas, buvęs Utenos Saulės gimn. direktorius, keletas knygų autorius, gautomis žiniomis, grįžęs į Lietuvą (iš Sibiro?) iš dalies suparažuotas.

• Tėv. dr. Klemensas Žalalis, OFM, dar šią vasarą Romoje gins šv. Rašto doktorato tezę.

• Dailininkė Vlada Stančikaitė-Abraitienė pabaigė iliustruoti Janinos Narūnės legendą „Gintarėlė“. Knyga gausiai spalvomis iliustruota. Autorė gyvena Kolumbijoje.

Dabar Vl. Stančikaitė iliustruoja Sonės Tomarienės pasaką „Saulės vestuvės“.

Tel. ofiso HE. 4-0690, rez. PR. 6-7333

DR. ANTANAS ALEKNA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1957 W. Garfield Blvd.
VAL: 1-4 ir 6-9
Šeštadienis nuo 10 iki 4 val. p. p. Iškylus ketvirtadienį ir sekmadienį.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSIŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS
— Pritaiko akinius —
6322 So. Western Avenue
VAL: kasdien 10-12 val. ir 7-9 val. vak. Šeštadienis 10-12 val. Trečiadienis uždaryta. Kitu laiku susitarima.
Ofiso telefonas: PR 6-3239
Rez. telefonas: WALBROOK 5-5076

DR. JUZE IR KESTUTIS
AGLINSKAI
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
2300 West 51st Street
VAL. pirm. ir antr. 10 iki 12 ryto, 2 iki 4 ir 6 iki 9 popiet; ketv. ir penkt. 2 iki 4 ir 6 iki 9 popiet. Šeštadienis 10 iki 2 val. popiet.
Ofiso tel. PROSPECT 4-1718
Rez. tel. GROVEHILL 6-5603

DR. VL. BLAŽYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4701 South Damen Avenue
(Kampus 47-tos ir Damen Ave.)
VAL. kasdien nuo 6-8 val. vak. Šeštadienis 2-4 val. vak.
Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartį.
Tel. ofiso LAfayette 3-6048
Rez.: WALBROOK 5-3048

Tel. ofiso HE. 4-5849, rez. HE. 4-2324

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
VAL. pirm., ketv., penkt. 1-4 ir 7-9 Antr. 1-3, treči. ir šešt. pagal sutartį

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6317 South Western Avenue
Chicago 29, Ill.
Pasiūlymai pagal sutartį
Telefonas: REPUBLIC 7-4900
Rezidencija: GROVEHILL 6-5161

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
VAL: nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 v. vak. Šeštadienis nuo 2 iki 4 popiet. Trečiadienis pagal sutartį.
Ofiso tel. VIRGINIA 7-0036
Rezidencijos tel. BEVERLY 8-3244

Tel. ofiso VI. 7-0600, rez. RE. 7-5367

DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Spec. moterų ligos ir akušerija)
4055 Archer Ave.
Kampus Archer ir California Ave.
VAL: 2-4 ir 6-8 v. p. p. Šešt. 2-4 val. p. p. Iškylus sekmadienį.

Ofiso tel. YARDS 7-1166
Rezidencijos — STEWART 3-4511

DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(Kampus Halsted ir 35-ta gatvė)
VAL: 1-4 ir 6:30-8:30 p. p. kasdien Iškylus trečiadienį. Atidara šeštadienį 1-4 val.

Tel. WALBROOK 5-2670
Res. HILTOP 5-1560

Dr. Alexander J. Javois
(JOVAISAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Marquette Medical Center
6132 So. Kedzie Avenue
VAL: 2-4 p. p. 7-9 v. vak. Trečiadienį ir šeštadienį pagal sutartį

Tel. ofiso PR. 6-3838, rez. RE. 7-9199

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL: Kasdien nuo 2-4 p. p. ir 7-9:30 iki 9 val. Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta

Telefonas GROVEHILL 6-1556

DR. ALDONA A. JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal sutartį. Iškylus trečiadienį. Atidara 2422 West Marquette Rd.

Telefonas REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL: 1-4 popiet, 6:30-8:30 vak. Trečiadienį pagal sutartį

Tel. ofiso ir buto OLYMPIC 2-4150

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1-8 v. ir 6-8 v. vakare. Iškylus trečiadienį
Butas: 1536 So. 40th Ave. Šeštadienis 12 iki 4 popiet

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210, jei neatsiliepiu, šaukite KEDZIE 3-2868

DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 S. Archer Ave.
VAL: Kasdien popiet nuo 12-2:30 v. Vak. pirm., antr., ketv. 6-8:30 v. Trečiadienį tik susitarus

REMIKITE „DRAUGĄ“.

Dr. Nina KRAUČELIONAITĖ
(Gydytoja ir Chirurge)
MOTERŲ LIGŲ IR AKUŠERIJOS SPECIALISTE
8750 West 71st Street
(Kampus 71st ir California)
Tel. ofiso ir rez. REPUBLIC 7-4146
Val. 11-2 ir 6-9 v. v. Šešt. 1-4 p. p. Priėmimas tik pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
(Gydytoja ir Chirurge)
GYDYTOJA IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
7156 South Western Avenue
(MEDICAL BUILDING)
Pirmad., antrad., ketv. ir penkt. 11 val. ryto — 1 v. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiadienį ir 11 val. ryto iki 3 val. popiet.
Ofiso tel. RE. 7-1168
Rez. tel. WALBROOK 5-3766

Tel. ofiso YA. 7-5557, rez. RE. 7-4966

DR. FRANK C. KWINN
(KVIEČIANSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONIUS PRIIMA: Kasdien nuo 2 val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 Uždara trečiadienį ir šeštadienį.

Tel. ofiso PROSPECT 6-2240
PROSPECT 6-4732

DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. CHIRURGINĖS LIGOS
3700 S. Wood Street
Priėmimo val. tik pagal susitarimą nuo 2-4 val. kasdien ir nuo 6 iki 3 val. pirmad. ir penkt. Trečiadienį ir sek. uždaryta

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
10748 South Michigan Avenue
VAL: kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v. Iškylus trečiadienį. Šeštadienis nuo 1 iki 4 val. popiet.

Tel. ofiso — PULMAN 5-6766
Buto — ENGLEWOOD 4-4979

Ofiso HEimlock 4-5815
Rez. HEimlock 4-3751

DR. A. NARBUTAS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGŲ
6757 South Western Avenue
Valandos: pirmad., trečiadienį, ketv. ir penkt. 6:30-8:30 v. vak. Antradienį 10-12 val. ryto. Šeštadienį 2-4 p. p. Kitu laiku pagal susitarimą.

DANTISTAS
DR. J. A. PAUKSTYS
4253 S. Whipple Street
(Arti Archer Ave.)
Valandos: nuo 10 iki 12: 2-6; 7-9. Šeštadienį, 10-12. Trečiadienį, uždaryta.
LAfayette 3-4919
Namų — CEDARCREST 3-7786

DR. ALBINA PRUNSKIS
DR. VLADAS PRUNSKIS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
3259 South Halsted St.
Kasdien 2-7 val. vak. Šeštadienį nuo 1-5 val. vak.
Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartį.
Ofiso tel. VICTORY 2-1484, Rez. 2-4377
W. 62nd St., tel. REPUBLIC 7-8918.

Ofiso telefonas — Bishop 7-3525

DR. AL. RAGKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampus Kedzie ir Archer).
VAL: kasdien nuo 2 iki 9 val. Trečiadienį ir sekmadienį tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ CHIRURGINĖS IR ORTOPEDINĖS LIGOS
2435 West 60th Street
VAL: Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 2:00-4:00 ir nuo 6:00-8:00. Šešt. nuo 2:00-4:00. Trečiadienį ir kitu laiku susitarus telefonu.

Dr. Antanas Rudokas, O. D.
Tikrina akis; pritaiko akinius
ketėia stiklus ir rėmus.
4455 So. California Ave., Chicago
Šaukite YARDS 7-7381
Pirmia: vakarais 6 iki 9; šeštadienį, 12 val. ryto iki 4; trečiadienį ir sekmadienį tik susitarus.

Tel. ofiso CL. 4-0253, rez. GR. 6-5876

DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4645 So. Ashland Ave., Chicago
Pirmad., antr., ketv. ir penkt. 6:30-8:30 val. vakare. Šešt. nuo 2 iki 4 popiet.
Rez. 8053 S. Campbell Ave.

Tel. ofiso YA. 7-4787, rez. PR. 6-1930

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. Ashland Ave. (kamb. 311)
VAL: nuo 2-4 ir 6-8; trečiadienį, šeštadienį ir penktadienį 10-12 val. Jeigu neatsiliepiu, viršmūniti telefonai šaukite Midway 3-0001

Telefonas REliance 5-1811

P. ŠILEIKIS, O. P.
Orthopedas - Protėzinės Aparatų, Protezų, Med. bandelių, Spec. pagalba kojoms (Arch Support) ir t. t.
VAL: 9-4 ir 6-8. Šeštadienis 9-1. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St. Chicago 26, Ill.
Tel. PROSPECT 6-5084.

DR. S. VAITUSH, OPT.
Pateiktas akis, taisyti, kurti, yra prieinamas gausus skaudėjimo bei avizavimo ir skaudėjimo akis kurti. Atitaisau trumparegystę ir tolgaregystę. Prirenku teisingai akinius. Visi egzaminavimai daromi su elektriniais instrumentais, rodantys matavimus trūkumus. Speciali atyda kreiplama į mokyklos vaikus.
4712 South Ashland Avenue
Tel. YARDS 7-1373
VAL: 10:30 iki 7 v. vak. Šeštadienį 10:30 iki 6 val. Sekm. ir treči. uždara.

DR. S. VAITUSH, OPT.

D R A U G A S
THE LITHUANIAN DAILY FRIEND
2334 S. Oakley Ave., Chicago 8, Ill. Tel. VIRGINIA 7-6641; 7-6643
Entered as Second-Class Matter March 31, 1916, at Chicago, Illinois Under the Act of March 3, 1879.

Member of the Catholic Press Ass'n
Published daily, except Sundays, by the
Lithuanian Catholic Press Society
PRENUMERATA: Metams \$2.00
Chicago ir Cicero \$2.00
Kitur JAV ir Kanadoje \$2.00
Užsienyje \$11.00

Redakcija straipsnius taisyti savo nuožiūra. Nesuaukoduotų straipsnių neauko, juos grąžina. Iki 15 anksčiau susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos priklauso nuo gausių palygų.

SUBSCRIPTION RATES
\$8.00 per year outside of Chicago
\$9.00 per year in Chicago & Cicero
\$8.00 per year in Canada
Foreign \$11.00 per year.
1/2 metų \$4.00
3 mėn. \$2.00
1 mėn. \$1.00
\$5.00 \$2.00 \$1.00
\$5.50 \$2.00 \$1.00

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rezid. telefonas: GROVEHILL 6-0617
Valandos: 1-3 p. m. ir 6-8 p. m. Penktadienį, tik po pietų.
Trečiadienį ir šeštadienį pagal sutartį

Ofiso tel. OLAFSSON 4-2898
Rezidencijos: LAfayette 3-1173

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street
(Kampus 47th ir Hermitage)
VAL: nuo 2 iki 4 ir 6 iki 9 v. vak. Šeštadienį, nuo 2 iki 6 val., Iškyl. sek.

DR. FL. TALLAT-KELPSA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
5002 West 16th Street
VAL: kasdien 6-8, Šeštadienį, 1-3
Telef. TOWNHALL 3-0959
2534 West 68th Street
VAL: tik iš anksto susitarus.
Telef. HEimlock 4-7080, neatsakoma skambinant Central 6-2294.

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR SPEC. CHIRURG. LIGOS
Ofiso ir rezid.: 2410 W. 51st St.
Tel. PROSPECT 6-1233 arba WE. 6-5577
Ofiso val. Pirm. 8-10 v. v. Antr., Trečiadienį ir Penktadienį 6-9 val. vak. ir Šeštadienį 2-4 val. popiet.

Tel. ofiso HE. 4-2123, rez. PR. 6-5484

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
6255 South Western Avenue
VAL: kasdien 2-4 p. p. ir 7-9 val. Trečiadienis, šeštadienis ir sekmadienis uždaryta

Tel. ofiso: DANUBE 6-1126

DR. A. VALIS-LABOKAS
MOTERŲ LIGŲ GYDYTOJAS
3267 South Halsted Street
VAL: 1 iki 4 v. p. p. ir 6-8 v. vak. Šeštadienis 1-4 v. p. p.

Tel. ofiso PROSPECT 6-9400
Rezid. PROSPECT 6-9400

DR. ONA VASKEVIČIUS
(Vaskeviciūtė)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 South Kedzie Avenue
VAL: kasdien 1-3 p. p. ir nuo 6-8 val. vak. Šeštadienį, 1-4 p. p. Trečiadienis ir kitu laiku tik susitarus.

DR. J. VAITAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th St., Cicero
Kasdien 10-12 val. ryto ir 5-8 val. vak. Šeštadienis 10-2.
Ofiso ir buto tel. OLYMPIC 2-1381

Tel. ofiso VICTORY 2-1551
REIZID. VICTORY 2-0712

DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 West 31st Street
Kampus Halsted ir 31-tos gatvės
Priėmimo valandos kasdien: 1-4 p. p. ir nuo 6-8 v. v. Šeštadienį, 1-4 val. popiet.

Tel. ofiso PR. 6-6446, rez. HE. 4-8156

DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL: nuo 2 iki 4 p. p.; 6 iki 8 vak. Trečiadienį ir šeštadienį pagal sutartį

Tel. ofiso CA. 6-0257, rez. PR. 6-0659

DR. P. Z. ZALATORIS
1821 So. Halsted Street
Tel. ofiso CA. 6-0257, rez. PR. 6-0659
Rezid. 6000 S. Artesian Ave.
VAL: 11 v. r. iki 3 p. p.; 6-9 v. v.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
Virs 25 metų patyrimo
Tel. YARDS 7-7829
Pritaiko akinius
Kreivias akis
Ištaišo.
Ofisas ir akinų dirbtuvė
756 West 35th Street
VAL: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 3, trečiadienį, nuo 10-12, penktadienį 10-12 val. Šeštadienis 10-2 val. popiet.

DR. S. VAITUSH, OPT.

DR. S. VAITUSH, OPT.

DR. S. VAITUSH, OPT.

DR. S. VAITUSH, OPT.

DR. S. VAITUSH, OPT.

DR. S. VAITUSH, OPT.

DR. S. VAITUSH, OPT.

DR. S. VAITUSH, OPT.

DR. S. VAITUSH, OPT.

STEPHENS LIQUORS

4134-36 Archer Avenue
(Kampus Francisco gatvės)

Choro vedėjas K. Steponavičius, savininkas

Daugelis lietuvių jau žino, kad pas savo tautietį yra didesnis pasirinkimas ir žemesnės kainos.

PASITIKRINKITE IR JŪS.

CANADIAN WHISKEY, 6 yrs. old	5th	\$4.39
TORINO VERMOUTH, Italiskas	Kvorta	\$1.29
ITALISKAS MIGDOLINIS VYNAS	5th	\$2.39
LACRIMA CHRISTI MALAGA		
HAUTSAUTERNES	5th	\$1.69

Mums trūksta herojinių romanų

DR. A. BALTINIS, Chicago, Ill.

Nors partizaninės kovos su daro herojiškiausią mūsų naujosios istorijos tarpą, tačiau rašytojai apie jas mažai, bent jau nieko išsamesnio. Mūsų dabartinė rašytojų karta tarsi bijo paliesti šią temą. Daumanto PARTIZANAI, Kesiūno TARP ŽALSVŲ PALAPINIŲ, nors ir nėra tikri meno veikalai, tačiau brangūs mums savo turiniu kaip medžiaga ir paskatinimas didesniems veikalams sukurti. Tačiau mūsų rašytojai vis labiau linkę savo personažais pasirinkti kasdieniškąjį „mažąjį žmogų“, kuris įdomus ir virsta herojum tik dėl susidėjusių aplinkybių, bet kurio charakteris tiek silpnas, kad visai nepajėgia kovoti su likimu ir tampa jo auka. Arba personažai sukuriami tokie savotiški, tokie individualūs, kad galima lengvai leisti jiems žlugti, nesukeliant skaitytojų stipresnių pergyvenimų be grynai literatūrinio įdomumo. Į akis krinta kažkoks vidurinis vengimas kurti stipresnius charakterius, kuriuos būtų apšviesti mi gilesni ir svarbesni gyvenimo klausimai.

Tuo tarpu skaitytojai, o ypač jaunimas, kurį žavi didvyrių žygiai, romanais iš didvyrių gyvenimo būtų įvedamas į gyvąją tautos istoriją ir tvirčiau surišamas su savo tauta. Juk Lietuva su savo pabėgėliais, lietuviškais pulkais ir partizanais, bevilčiai kovojančiais dėl pergalės, sudaro tarsi mūsų tautos Stalingrado tragediją.

Sios mintys nėra asketų ar patriotų „nuodėmingas“ sukilimas prieš estetus, jų kūrybinę laisvę, bet skaitytojų išvidinis noras pajusti savo tautos tragediją ir konstatavimas fakto, kad mūsų rašytojai neįsivaizduoja būtinumo vaizduoti savo tautos skausmą šioje srityje.

Vlado Ramojaus

„Lenktynės su šetonu“

Šioje padėtyje labai reikia džiaugtis Vlado Ramojaus naujai pasirodžiusiais atsiminimais iš partizaninių kovų, pavadintais „Lenktynės su šetonu“. Šie atsiminimai artina mus savo kraštui, pažadina prisiminti namus ir pajusti jų šilumą. Tai, kas šiuose atsiminimuose išsiskiria, yra gilūs, intymūs pergyvenimai, liečiantieji ne tik jų autorių, bet ir mus visus, visų mūsų likimą. Juos skaitydami pajuntame, kad mūsų tautinis gyvenimas nėra nutūkęs su nepriklausomybės praradimu, kad jis tęsiasi toliau, kad mes viduriniai gyvename tą patį gyvenimą, nors ne realiai, bet tik prisiminimuose. Tačiau šie prisiminimai yra mūsų buvusio realaus gyvenimo tąsa.

Knyga turi iš viso 38 skyrius, iš kurių didžioji dalis paskirta tiesioginiams kovų aprašymams, pradedant nuo Vabalninko apsaugos būrio organizavimo ir baigiant tragišku pasidavimu sąjungininkams Danijoj. Pats autorius yra dalyvavęs visose šiose kovose, ginklų rankoje perėjęs Lietuvos, Latvijos ir Vokietijos kovų laukus, todėl tarp kovų triukšmo, siaubingų išgyvenimų ir gilių nusiminimų visur junti gyvą žmogų, patį autorių, kuriam visi pergyvenimai ir kančios buvusios tokios didžios, kad nesutūlo jame ir vertė jį viską išsakyti, Nietzsche's žodžiais tariant, „savo širdies kraują“. Visi prisiminimai sutirštinti subjektyviai-patriotinio autoriaus žvilgio, atskičio lengvu humoru. Tačiau šis humoras išsklaido tik tą tragišką būklę, kurią autorius savo atsiminimuose piešia, ir dėl kurios jis su visa tauta kenčia. Tas motyvas, su kuriuo autorius išsivaizduoja iš tėviškos, virsta simpatijomis: autorius ir šiandien nėra nušluotas nuo motociklo, kurio tosta nuo savo tėviškos, bet negali nutolti nuo savo tautos, jos kančių ir išsivaidavimo.

vilčių. Jo atsiminimai yra giliai išgyventi nedideli epizodai iš didelės tautos nelaimės. Nors autorius rašo tik atsiminimus, bet juose yra ištisa virtinė gerai apibūdintų partizanų ir jų vadų. Visi šie asmenys yra istoriškai, nors pavadinimai netikrais vardais. Tačiau apibūdinimų ir kovų draugams šie vardai lengvai įspėjami ir vietovės atsekančios, nors autorius asmeninius išgyvenimus ir faktus papildo poetiniais vaizdais. Šie vaizdai sustiprina įspūdį ir leidžia autoriaus pergyvenimus giliau suvokti ir plačiau aptverti. Ypač buvusieji kovų dalyviai juose sutiks savo senus draugus ir prisimins grumtynes dėl tėvų žemės.

Bet ir visiems kitiems skaitytojams autorius gyvai primins didelį visos tautos ryžtą ginti savo laisvę, gimusių anomis neviltimis d'onomis ir apsiėmusį herojinėmis partizanų kovomis. Visi šie prisiminimai savo esme yra anų dienų ryžto, vilčių ir nusiminimo epopėja.

Nuo apkasų prie apkasų, nuo vieno mūšio prie kito, per Vabalninko, Joniškėlio, Linkuvos ir Žemaitijos kovos laukus, mes kartu su autorium paliekame savo žemę, kad išklystumėm tremties keliais, palaidodami viltis greitai grįžti į gimtąsias sodybas. Todėl ši knyga savotiškai traukia skaitytoją: ją galima skaityti, perskaityti ir dar skaityti. Kiekviename skyriuje pasirodo nauji didvyriai, jie dinga ta sekandame, paskui dar pasirodo, ar užleidžia vietą naujiesiems. Ilga yra šių didvyrių eilė, kol jie susilieja į vieną, milžinišką didvyrį — į kovojančią Lietuvą už savo laisvę ir teises gyventi. Skaitytant knygą, vaizdas slenka po vaizdą kaip kino ekrane, ir kur iškyla tas pats baugus klausimas: viskas veltui, ilgai neišsilauksime, nes prieš jėgos šimteriopai didesnės trauškinančios eina pirmyn, paversdamos visas mūsų kovas ir pasiaukojimus pralaimėjimu.

Ar tikslingos buvo partizanų kovos?

Šioje padėtyje iškyla mums klausimas, kiek tikslingos buvo partizanų kovos, ar tai nebuvo tik neprotingas savęs naikinimas, nes apginti Lietuvą nebuvo jokios vilties? Kaip partizanai galėjo taip ištvermingai kovoti, jei laimėti nebuvo galimybės, jei protas rodė priešingai — mesti ginklus ir bėgti į Vakarus?

Tačiau protas vertybių ir idealų srityje neturi lemančių reikšmės: vertybės ir idealai mus traukia savo išvidine galia, nepriklausomai nuo praktiškojo proto nurodymų ir dažnai prieš visokius apskaičiavimus. Ideali apsprendžia mūsų valdą, mes siekiame jų todėl, kad turime jų siekti, ar negalime jų nesiekti, nesunkindami patys savęs. Jei kas yra tikra asmenybė, jam galime dešimt kartų įrodyti, kad siekti teisingumo, žmoniškumo, patriotizmo, bei kitų vertybių yra nepatogu ir pavojinga, kad tai gali greiti net jo gyvybei, jis visada jų sieks, darys tai, ką vidurinis įsitikinimas lieps daryti, lygiai kaip paukščiai pavasarį grįžta iš šiltųjų kraštų į šiaurę, nors protui jiems būtų galima įrodyti, kad patogiausiu būdu būtų grįžti į šiaurę.

Todėl, žiūrint į mūsų partizanų žygius tik „grynojo proto šviesoje“, jie buvo netikslingi, nes davė tik nuostolius. Protingieji savo kailio saugotojai, kaip tai pabrėžė Vl. Ramojus savo atsiminimuose, tad ir apilėdo postus pirmieji, su pagilėjimu žiūredami į tuos, kurie pateko į nepavydėtiną padėtį tėvynės gindami. Tačiau šiems gudruolams pritaris tik jiems lygios žmogiškos menkystos, bet visi, kuriuose žmogiškumas

Jaunimo literatūros premijos laimėtojas Br. Zumeris su savo žmona Ona darbo kambaryje, Melbourne, Australijoje.

dar nemiręs, jaus didžiausią pagarbą partizanams, kurie nežiūrėdami pasėkų ir neskaiciuodami, darė tai, ko reikalavo jų vidurinis įsitikinimas, jų širdies ir sąžinės balsas. Pakeldami didžiausius pavojus bei sunkenybes ir didelį moralinį pažeminimą, jie įrodė savo tikrąją vertę, ir todėl kaip didvyriai niekada neišnyks iš tautos atminties.

Vlado Ramojaus prisiminimai „Lenktynės su šetonu“ yra himnas tikram žmogiškumui, paminklas didvyriams, garbės giesmė jaunatvės entuziazmui ir idealizmui. Todėl norėtusi šią knygą rekomenduoti visiems pasiskaityti, bet ypač mūsų jaunimui, kurį pradeda apimti pragmatizmo ir racionalizmo sausra, kuris jau pradeda „protu“

spręsti, ar būti lietuviu ar gal gudriau būti kitataučiu. Šioje knygoje iškeltos tikrojo žmoniškumo vertybės — besąlyginis pasiaukojimas savo kraštui, meilė savo tėvams, meilė žmogui apskritai ir net priešui — padės mūsų jaunimui geriau suprasti savo tėvus ir senesniąją kartą, jų gyvenimo būdą ir troškimus. Jei mūsų jaunimas liks ištikimas tikrosioms gyvenimo vertybėms, išbandytoms ilgų šimtmečių kovoje, jį nesuviliuos primityvios gatvės šukių reklaminis šauksmas, ir jis neprašus mums ir mūsų tautai. Todėl mes džiaugiamės kiekvienu veikalu, liečiančiu mūsų netolimos praeities herojiškus žygius: džiaugiamės mūsų jaunimo ir mūsų tautos ateities dėlei.

Lietuviškos knygos parazitai

DR. J. BALYS, Washington, D. C.

Gegužės mėnuo paskelbtas lietuviškos spaudos platinimo mėnesio. Visi griaudėdami daugiau pirkti lietuviškų knygų. Daug vilčių nėra ko dėti: kur čia tos vargšės mūsų knygelės atsilauks prieš namų, automobilų ir sunkelių sukeliamas pagundas... Tačiau panaši padėtis buvo visados. Juk ir Neprikli. Lietuvoje, kad ir geresnės knygos, retai buvo išperkama daugiau, kaip 2000-3000 egz. O juk ten mokantys lietuviškai skaityti buvo gal dvidešimt kartų daugiau, negu dabar laisvame pasaulyje.

Vienas dalykas tik negalima pamiršti: mes esame tarsi paskutiniai mohikanai, daugelio mūsų vaikų lietuviškai jau iš viso nebepasakytas, tad reikia jausti pareigos prastę lietuviškos knygos gyvybę nors mūšis kartai ir parodyti Lietuvoje kenčiantiems broliams, kad mes viską padarėme, ką galėjome ir sukūrėme šį tą, kuo galės pasinaudoti ateities laisva Lietuva, kai subirs geležinė uždanga. Nepamirškime, kad čia pinigais daugeliui yra lengviau už-

dibamas, negu Lietuvoje, tad nebūkime užkietę šykštuoliai.

Yra dar kitas vabzdys, kuris ėda knygų leidėjus ir autorius, tai knygų platintojų nesąžiningumas. Tiesa, kartais pasiskaitome apie uolius ir pasiūlymus knygų platintojus, bet jie, kaip ir šventieji, yra tik išimties, dauguma — kasdieniai nusidėjėliai. Iš savo menko patyrimo žinau, kad daugiau kaip 50% knygų platintojų nei nemano su leidėjais atsiskaityti. Gal jie tariasi darą malonę, par duodami knygas ir pinigų išsidėdami sau į kišenę. Leidėjai ir autoriai tepasitenkina garbe, kad jų spausdintas žodis buvo paleistas į žmones. Visur reikia saiko ir sąžiningumo. Knygų platintojai nori 30 ar net 40 nuosimčių uždarbo nuo knygos kainos, o kas tada lieka leidėjui, spausdintininkui ir autoriui? Normaliai turėtų tekti lygiai arba po 25 nuosimčius visiems keturiems, dalyvaujantiems knygy gamyboje, nes visų jų darbas yra maždaug lygus.

Kaip reikėtų kovoti su nesąžiningais ir neatsiskaitančiais knygų platintojais, kurių nuosimtis yra pasibaisėtina didelis? Tuo nusideda visi: ne tik paskiri „knygnešiai“, bet ir žinomoms prekybos įmonėms, knygynai, laikraščiai ir kt. Buvo spaudoje jau rašyta apie N. knygyno Chicagoje išdarinėjimą negražių pokštus, bet tokių yra daugiau, są pats galėčiau dar bent pusztinį tokių pridėti. Gal reikėtų knygų leidėjams skelbti spaudoje tokių nesąžiningų spaudos platintojų „juodus sąrašus“ ir tuo būdu stengtų apsaugoti nuo lietuviškos knygos parazitų.

PIGIAI IR SAUGIAI
PERKRAUSTAU
BALDUS
VILTOJE IR IS TOLIAU
K. EIDUKONIS
Turis naują didelį sunkvežimį ir apdardas
2313 W. 91st St. Chicago, Ill.
Tel. FRescott 9-2781

1956
TELEVIZIJOS FONOGRAFAI
Tik pas mus pirkdami gaush
• Nemokamai 3-jų mėn. pilną garantiją — darbas ir dalyva.
• Nemokamai vidaus antena ir instaliavimas.
• Tik \$100.00 ir daugiau nuolaidos už įdau seną televiziją.
Be to, visokius radijų, rekordavimo aparatų, lempų, baterijų, daiktų ir kitų firmų televizijos NUOSIRDUS LIETUVIŠKAS PATARNAVIMAS

Frank's TV and Radio
PARDAVIMAS IR TAISYMAS
3240 South Halsted Street
Telefonas CAJumet 5-7252
PRANAS KERASIS
PAULIUS F. ENZELIS

CAMP DUNCAN
For Boys 9 to 16 years of age.
Located in Lake County,
50 miles northwest of Chicago
on Route 12
Season June 25th
to August 30th
Six 11 Day Periods
Rates per period \$21.75
plus 75c for insurance.
For Camp Folder call or write
JAMES MAHON, Director
DUNCAN Y.M.C.A.
1515 West Monroe Street
Chicago 7, Illinois
HAYmarket 1-7800

Skandinaviskų rakandų paroda

DAIL. K. ZOROMSKIS, Chicago, Ill.

Cegužės 16 d. 7 v. 15 m'n. vakare, su trumpu, bet užtektinai kultūringu koncertu, kurį atliko Chicago Chamber Orchestra (vadovaujamas Dieter Koher), norvegų ambasadorius JAV Wilhelm Morgenstjerne, Chicago Meno institute atidarė skandinavų namų apyvokos parodą. Minėtoje parodoje dalyvauja: danai, norvegai, suomiai ir švedai. Kaip parodoje, taip ir atidaromajame koncerte dalyvavo visi keturi kraštai lygiomis: iš švedų pusės buvo pagrotas Erlander von Kocho „Concertino smuiku orkestrui“, norvegų Harald Saeverudo „Op. 22, No 3“, danų Carl Nielsen „Maža smuikinė suite, op. 1“ ir iš suomių pusės, visiems gerai žinomo, Jean Sibelijaus „Andante Festivo“.

Į parodos atidarymą atsilankė nuostabiai didelis skaičius kviestų svečių, taip, kad erdvios Meno instituto parodų patalpos atrodė prarandanti savo erdvumą.

Paroda suorganizuota su dideliu estetiniu skoniu ir kultūringumu, taip, kad viena šalis visai nenustelbia bet kurios kitos — savo kaimynės. Atrodo, kad tokios idėjos, tuo atveju, ten ir neįsivaizduojamos...

Tas, žinoma, sudaro malonų ir kultūringą įspūdį, — kiek tai liečia tautų sugyvenimą.

Savaime suprantama, kad paroda moderni, nes tai liečia šių dienų namų apyvokos industriją.

Džiaugiuos, kad skandinavai vaizdžiai mums parodo, kaip ir modernia industrija galima priversti iki didelio skonio ir modernaus meno! Tas, kas tenai išstatyta parodymui — jau nebėra tik stiklas, sidabras, molis ar metalas, bet medžiaga, kultūruotų menininkų protu ir estetiniu skoniu, paversta į tikrąsias gyvenamąsias formas ir tuo būdu industrija priversta prie meno. Taip pat sakytų, čia galėtų būti pavyzdys ir visiems tiems, kurie tautinių motyvų „klausimais“ užsiima.

PASIRINKITE NEPAVASTĄ DOVANA TRAPISTŲ VIENUOLIŲ!

gaminami valsių konservai ir vyninės jellies — marmeladai. „Ideali dovana bet kuriai progai“!

Dešė šokių įvairių vyno jellies — marmelado, 8 uncijų stiklinuose induose \$4.25
Dešė dvylikos įvairių valsių konservų, dvylikos uncijų stiklinuose induose. Graži dovana dešė \$7.75

GRAŽIŲ DOVANŲ DEŠĖ

Dvylika įvairių skonų, supakuotų atskirose trijų uncijų stiklinose, tai dovana, kuri bet kam patiks.
GRAŽI DOVANA \$3.95

Į kainas įskaitytos persiuntimo išlaidos JAV-bėse.

Susikite užsakymus —
TRAPPIST PRESERVES, Dept. L
St. Joseph's Abbey
Spencer, Massachusetts

Gaminami ir pakuojami vienitai St. Joseph's Abbey, Spencer, Mass.

Nėra jokios abejonės, dėl šioje parodoje erandų daiktų techniškojo išpildymo gerumo, arba meistrų ir mašinų sąžiningumo.

Paroda bus iki lapos 15 d.
Red. pastaba: Į parodos atidarymą Meno institutas buvo pakvietęs dail. K. Zoromskį ir jis dalyvavo su savo svečiais.

D'Ormesson — Prancūzų akademijoje

Vieton mirusio Paul Claudel ir Prancūzų akademiją nauju nariu išrinktas grafas Vladimir D'Ormesson, prancūzų ambasadorius prie Šv. Tėvo. Jis yra autorius daugelio veikalų, daugiausiai iš istorijos srities. Šuo metu turi 67 m. amžiaus.

Jis yra katalikų rašytojas ir savo laiku buvo Krikščionių Publicistų sąjungos pirmininkas. Buvo vienas iš direktorių dienraščio Figaro. Kai kurį laiką buvo ambasadoriumi Argentinoje. Iš jo veikalų paminėtini: Politinė psichologija, Religinė taika, Tarkai, Sudie, Šios dienos ir vakardienos portretai, Mūsų senasis namas, Pasaulio krizė. Savo raštuose jis mėgsta išaugštinti dvasines vertybes, kurių pirmon vieton stato religiją, tėvynę, draugą, šeimos meilę, mokslą, meną.

Pasaulėžiūra ir... nelaimės

Colorado universiteto mokslininkai, vadovaujami psichologo John J. Conger, ištyrė 264 vyrus Lowry aviacijos bazėje. Jie susekė, kad tie vyrai, kurie religinėms vertybėms skyrė pirmenybę prieš teoretines ar estetines vertybes retai ar visai neturėjo susisiekimo nelai-

mių. Daugiau akcidentų turėjo tie, kurie vedė ne tradicinį gyvenimo būdą, kurie turėjo daugiau vidaus konfliktų, kurie buvo mažesnėje harmonijoje su pasauliu aplink juos. Apie tai paskelbė amerikiečių žurnalas „Time“ (gegužės mėn. 14 d.).

Mechaninės smegenys iš transistorių

JAV aviacijoje daromi bandymai su naujomis mechaninėmis „smegenimis“, sudarytomis iš transistorių, vieton lempų. Toks įtaisas teuzima 3 kubines pėdas ir sveria 125 svarus; matematinis uždavinius išsprendžia per sekundę tokius pačius, kurių sprendimas žmogui — tik su pieštuku ir popieriumi — užimtų 9 valandas.

Nešiojami televizijos siųstuvai

Kariuomenė jau turi paruošus nešiojamus televizijos siųstuvus, išrastas kariškose inžinerijos laboratorijose. Kamera sveria 8 svarus o siųstuvai — 47 svarus. Šitokia nešiojamą televiziją numatoma panaudoti kovų metu — į štabą pertransliuojant kautynių eigą.

Vytauto Augustino Lietuvos Vaizdų Albumas LIETUVA

Yra geriausia dovana visokioms progoms. Albumo vaizdai kalba apie Lietuvą visiems suprantama kalba, todėl jis tinka visiems, kas kokia kalba bekalbėti.

Albumas Lietuva
Yra gražiausia dovana
Kiekvienam verta šį gražų leidinį padėm įsigyti ir kitam dovoti.
Išleido ATETIS. Jį galima gauti:
ATETIS administracijoje
916 Willoughby Ave.
BROOKLYN 21, N. Y.
Kaina 6 dol.

STEIN TEXTILE CO.
1306 South Union Ave.
Yra kalbama mieste, kad STEIN TEXTILE BENDROVEJE rasite didžiausią pasirinkimą už nebrangias kainas įvairių vilnonių, šilkinų, medvilninių, užuolaidoms ir uždagams medžiagų.
STEIN'AS turi metinį išpardavimą, štai pavyzdys kainų:
Geriausios ANGLIŠKOS bei „worsted MEDŽIAGOS“ kostiumams, kurių kainos paprastai yra \$9.80, dabar tik \$4.50
60 colių vilnonės medžiagos ir „flannel“ vyriškiems ir moteriškiems kostiumams tikrai \$1.89
Visokių pamušalų už pigias kainas. Spausdintas šilkas ir plaukamas „Sil-O-Shan“, „antique taffeta“, paprastai \$1.98, dabar tikrai 98c.
48 colių užuolaidoms bei uždagoms medžiagos, vertės iki \$2.98, tikrai \$1.39
Grynų spalvų Fortisan ir Metallic Cloth užuolaidoms tik \$1.09
Pas STEIN'Ą jūs rasite didelį pasirinkimą notakoms, kaip tai „laces“, satina, taffeta, „brocades“, Shantung, ir t. t. Taip pat liekanas medžiagų pamušalams už baisiai pigias kainas.
Atvykite į STEIN TEXTILE ir patys įsitikinkite. Su kiekvienu pirkiniu virš \$20.00 gausite vienai sužmėlei medžiagos kaip dovana.
STEIN TEXTILE CO.
1306 SOUTH UNION AVENUE
1 blokas į rytus nuo Halsted St., 1½ bloko į pietus nuo Roosevelt Rd. Taip pat atdara šeštadieniais ir sekmadi.
Tel. MOnroe 6-8152.

DROVERS SAFE DEPOSIT COMPANY
AFFILIATED WITH
The Drovers Banks
47th Street & Ashland Avenue Yards 7-7000
Since 1883
Apsisaugokite brangenybes nuo ugnies, pavogimo, pamejimo. Išsinuokite SAUGIĄ PASIDĖJIMUI DEŽUTĘ PAS DROVERS. Tikrai \$4.00 metams (Plius Takas)
Nuo pirmadienio iki Penktadienio — 9 val. ryto iki 2 v. p. p.
Ketvirtadienio vakarais — 5 val. p. p. iki 8 val. vak.
Patogus mašinoms pastatymas Drovers sklype.

EŽERŲ ŽMONĖS

Pastabos lietuvių kūrėjų istorijai

A. MAZIULIS, Brooklyn, N. Y.

Mūsų krašto sodybų kūrėjų mažai kieno liesta. S. Daukantas Būde priminė, kad lietuvis kūrėsi giriose per šuns ir gaidžio balsą. Tai viena sena, šaltinė žinutė. Viena kita pastaba kūrėjų prisiminta J. Totoraičio Sūdavo istorijoje. Gimtajame krašte ar šiaip kokias sodybas aprašant. Idomių dar XIX a. pastabų kūrėjai davė ir M. Gudelis. Lietuviai gynė savo miškus, 1950; jų pasitaiko kartais ir JAV lietuvių laikraščiuose. Tačiau vis tai labai smulkmenos, nes iki šiol dar neturime nė vienos kaimo monografijos, nei išsamiosios tam reikalingos studijos.

1943-1944 keletą kartų teko lankyti Zarasų-Rokiškio apylinkes ir atskirai rinkti medžiagą tu vietovių istorijai, jų kūrėjams. Buvo rinkta senųjų, jau XVII a. žinomų, ir vėlesniųjų. Ypač daug dėmesio buvo skirta visokių "Dievulio žemių", t. y. XIX a. gale dar neturėjusių aiškios savininko plotų sodyboms. Tokios "Dievulio žemės" paprastai buvo įvairios ežerų salos, pelkynai ir pan., kur žmogus niekam nieko nesakęs nuėdavo ir įsikurdavo. Iš anų keilonių viena kita pastaba pasiekė tremtį; jomis pasinaudojant, ir rašau šias ežerų kūrėjų ir gyvenimo pastabas.

Avilio ežero salos

Didelis (13,6 kvadr. kilometr.) Avilio ežeras iki 1915 m. priklausė kelioms apylinkės dvarams. Didžiausia jo dalis buvo Mukulių dvaro žinioje, nes tą dvarą buvo gavęs kažkoks nusipelnęs rusų generolas. Dovanodamas jam Mukulių dvarą ežeras, nepagalėjo ir ežero priedų. Kai davė po 1863 m. sukilimo ežero dalį, tai naujas savininkas jo pasiėmė, kiek jam patiko, visai nesiklausdamas kam tos dalys priklausė. Likusias ežero dalis persidalino Avilių, Antavilių ir kt. dvarai.

Avilio ežere yra ir septyniolika salų. Viena jų visai mažytė, kitos hektarų prašoko. Jos buvo apaugusios krūmokšniais, ir niekas jose negyveno. XIX a. gale į vieną tokią salą nuėjo Vaikučių km. mažamečio sūnus. Žiemos metu pasistatė šio kito kiti pirkė, vėliau susikamšė ir kt. trobes. Taip nuėjo ir įsikūrė ežere, arčiau Imbrado pusės. Niekas ir nesirūpino, kad saloje apsigyvenęs žmogus, kad pradėjo skinti krūmus. Iš salos jis užvaldė ir kitas dvi salutes; jos tapo jo turto. Po poros metų kitoje saloje vėl įsikūrė kitas mažamečias, užvaldydamas gretimines. Dvaras tais "grobimais" nesirūpino, žemės daug turėjo, o salos buvo menkavertės. Patys salų gyventojai darui nesipyko, nors dieną ir naktį žuveno dvarų ežere. Iš ežero išplaukę nusišnešdavo mėsą kuose esančius pievų sklypelius, šieną laivelio į salą parsivešdami.

Žiemos metu šiuose salėlių gyventojai tapo didelė palaima Avilio ežero keleiviams, ypač didžiųjų pustučių ir nakties metu. Visai paprastas reikalas Avilio ežere paklysti, nes jo paviršiumi kelių keliai ir sankryžos. Įvažiavęs žmogus, ypač iš toliau, nevisada tikras, kad jis išvažiuos artimiausiu keliu į reikiamą vietą. Nakties metu, labai dažnai keleivis sugrižta vėl atgal, kur buvo įvažiavęs.

Pūgų laike, pasitaikydavo, kad iki ryto iš ežero neišvažiuoja ir sušąla. Todėl salelėse atsiradus žmonių, tokiomis pūgų naktimis, netrukus išplaukė se svečių-pakeleivių. Pagaliau susidarė salų gyventojų tarpe paprotys, jog pūgų ir pavasario mėguli naktimis jų pirkėse išties naktį degdavo žiburus, laiks nuo laiko lodinamas lauke

šuo, kad paklydėlis galėtų susirasti ir kelio pasiklausti.

Avilio ežero salų gyventojai ramiai gyveno iki 1915 m. Po karo dvarai pabandė juos priversti nuomą mokėti. Tačiau jie patys neteko ežerų ir dvarų, o tiems salų gyventojams anos salelės buvo pripažintos jų nuosavybė.

Per keliasdešimt metų, atskirtų nors ir nedideliais vandens plotais nuo krantų ir juose įsikūrusių kaimų, šie salų gyventojai "nutaupo", jų visa gyvenama žemė skirta. Didžiausias jų turmas (be salos ir trobelės) tapo laivelis. Juo važiuodavo į bažnyčią, svečiuosna ir darbu dirbti. Laiveliu vežėsi šieną, mal kas, o reikalui esant, laiveliu išveždavo ir karvę, nors jų karvės buvo įpratusios plaukti, ir iš vienos salelės į kitą plaukdavo pasiganyti. Kaikuriuos karvės buvo išmokusios ir žuvis gaudyti ir ešti. Plaukikams buvo likusios ir kiaulės, tik vienos avys buvo likusios sėslios salų gyventojos.

Salų žmonių pagrindinis maistas buvo žuvis. Jie žuvaldavo savo reikalams ištisus metus. Vasarą mažais bučiukais, varžėlėmis, o slapta ir tinklė, žiemą palaidinėmis, blizgėmis ir kt. Ir net didžiausių pūgų metu Avilio ežere galėjai matyti prie eketės sėdinčius blizgažuojus, belaukiančius vakarienei žuvis. Šie žmonės mokėjo žuvi įvairiai pasigiminti; labai dažnai jų sūdė, džiovinavo ir rūkė. Žemės darbus buvo primiršę, jog dalgės įsitverti jau važiuodavo pas sodžiauninkus, už patarimus nuveždami vieną kitą žuvelę.

Šiaip salų žmonės buvo dideli pasakininkai ir dainininkai, nes žiemos metu niekas neturėdavo tikti įvairių svečių, kiek jie. Ant ra, vasaros metu į salas suvažiuodavo sodžiauninkų jaunimas ir dainuodavo ištisus vakarus ir naktis. Jaunimas ten salose keldavo gegužines, šv. Jo no, vakarais degindavo ne stebules, bet senus laivelius.

Nuolat gyvendami ežere, iš jo bangų ir takoskyrų labai gerai suvokdavo sekančios dienos orą, o nakties laiką labai tiksliai mokėjo nusakyti iš žvaigždžių, ypač senieji nakties žvejai. Taip pat labai gerai jautė pavasario ir rudens ežero pavojus, jiems prieš dvi-tris dienas pasiruošdami, kai nebus galima pasiekti krantų nei ledu, nei laivelio. Visi puikiai mokėjo į jį skinti skenduolių ir gelbėti jį jūzūsius, nors čia jie turėjo ir savų įsitikinimų. Jiems ežeras buvo pasidarys tartum savo kiemas ar net pirkia. Ir jei išeidavo koks paauglis pas ūkininką tarnauti, negalėjo pakęsti tos laukų gyvenimo ir, nuo darbų atitrūkęs, bėgdavo prie ežero, nors trumpai pasiklausyti bangų, nežinūrį, jog tai būdavo vėlus rudens metas, lynodavo lietus.

Pasirūpęs pelkynai

"Dievulio žemėmis" prieš 50-30 m. tebebuvo ir šartų ežero pakrantių pelkynai. Ir į juos nusikėlė gyventi žmonės, niekam nieko nesusakdami. Po 1923 m. į Kalbutiškių-Sutų kaimus sugrįžo 1863 m. tremtinių šeimos. Daugelis rusų, apgyvendintų tremtinių ūkiuose, turėjo juos apiešti. Ir pradėjo jie keltis į Minkūnų k. (Južintų v. Rokiškio apskr.) pelkęs. O tos pelkės didelės, šimtais hektarų ir ne vien tik šiam kaimui priklausė. Niekas ir nesirūpino, kad ten žmogus pradėjo statyti trobelę, susikasęs griovius prasidėjo kastuvu daržų sklypelį.

Metai po metų tokie naujai kuriai vis daugiau ir daugiau pelkės nugalėjo, išraudami pelkių berziukus ir karklus. Ir 1936 m., kai pajudino skirstyti

Joan Geyer, laimėjusi vadinamą Albert Lasker premiją už savo reportažus apie mokslinius tyrimus ir visuomenės sveikatą. Ji yra viena redaktorių Utah valstybėje išleistą dienraščio "Daily Herald".

tuos kaimus vienkiemiais, kiekvienas jų gavo nuosavybės tokius žemės sklypelius, kiek buvo išsidirbęs. Kaimai sujudo ginti savo nuosavybės teises, bet buvo jau po laiko. Žemę jau laimėjo tie, kurie iš pelkių ją atkariavo.

Šie du pavyzdžiai labai būdingi suprantai mūsų krašto laisvąjį sodybų kūrėjų, kur žmogus laisvai susiranda tuščią žemę ir kuria savo namus. Šis kūrėjų būdas visai priešingas senųjų dvarų primestajai kaimų sistemai ir savo bruožais padeda išaiškinti kaikurių žemaitijos kuopinių kaimų raidą. Žemaitijoje sutinki kaimų, kurie turi išblaškytų žemės sklypelius kažkur toli nuo savo kaimo, kito žemės, o jų pačių sodybų ponašėje — kiti žemę nušė. Pasitaiko ir tokių atvejų, jog tikrojo kaimo lauke, kurio nors vieno ūkininko sklypelį uždarai supa kažkuriam kaimo gyvenančio ūkininko žemės gabalas. Tai vis darbu nukarioti senieji lydimai, miškų aikštelės ir t. t., nors jau daug metų kaip toje apylinkėje iškirti miškai ir tik kaikur palikę trakai, tai vis mažoji ir šaltinis neminėta lietuvių tautos istorija.

Vestuvių nuotraukos ir augštos rūšies fotografijos mūsų specialybė

PRECIN PHOTO STUDIO
(Incorporated)

EDVARDAS ULIS, sav.,
4058 Archer Avenue
Telefonas Virginia 7-2481

JOS. F. BUDRIK FURNITURE, INC.

3241 S. HALSTED ST.
Tel. Calumet 5-7287

Jewelry skyrius

Deimantai, Briliantai, Auksas ir Sidabro papuošalai. Bafova, Longines-Whitnau laikrodžiai. Lietuviški rekordai. Fonografai, Radios, Lagaminai. Šios savybės išpardavimas. 500 rankinių laikrodžių. Rankiniai laikrodžiai pasuksuoti, 17 skėmų, garantuoti. Benrus, Gruen, Bulova, Elgin.

Vertė \$39.95 už \$9.95

Šitie laikrodžiai yra labai geri pasiūlyti į kitus kraštus ir į Lietuvą. Budriko radio valanda Ketvirtadienio vakarais nuo 6 iki 7 val. iš WHFC stoties. 1450 kil. su žymiais dainininkais ir orkestru.

Mėsių įspėjimo kontestas. Atidara 6 dienas savaitėje. Pirmadieniais ir ketvirtadieniais iki 9:30 val. vak.

Sekmadieniais Jewelry skyrius uždarytas.

NEIVERTINTOJI GERYBĖ

Knygos mėnesio proga

S. ZWEIF

Viso dvasinio pasaulio pažanga šiandien remiasi knyga. Ir tas sutartinis gyvenimo būdas, kuris yra pakilęs augščiau už medžiagą ir kurį mes vadiname civilizacija, būtų neįmanomas, jeigu nebūtų knygos.

Tuo tarpu tik labai retomis valandėlėmis mes tepajuntame visą knygos galybę, atveriančią mūsų sielai plačius vaizdus ir tvarkančią mūsų asmeninį gyvenimą, ir tai dar tokios mūsų apraiškos paprastai: tetrunka tik tai kelis akies mirksnius. Su knyga mes seniai taip apsipratome, kad mes liūdnės dėkiną tik stebėjęsi nuolat beatsinąjį amžiną stebuklą, kuriuo yra knyga. Kaip mes patys nesuviskome, kad kvėpuodami, kiekvienu kvėpeliu mes įtraukiame deguonies ir tuo būdu suteikiame savo kraujui jėgą, laptingą cheminį veikimą, atnaujinantį jį lygiai taip mes ne pastebime, kad mūsų akis, skaitant, įtraukia dvasinio maisto, kuris atnaujina mūsų dorovinę būtį.

Protinės kultūros pradai dingsta amžių naktėje, o skaitymas mums yra tapęs kaip koks kūno būtinumas. Kai nuo pat pradžios mokyklos nuolat turėjome visai artai savęs knygą, ji jau seniai pasidarė mums paprastu daiktu, paprastu baldu, ir mum rodo, kad taip turi būti. Dažniausiai mes imame ją į rankas taip pat abejojant, kaip savo švarką, kaip pirštines, kaip cigaretes arba šiaip betkuriu nuolat vartojama daiktą. Lengvai galėdami betkada pasinaudoti kuriuo daiktu, mes liaujamės jį gerbi; mes pajuntame pagarbą tik ypatingomis susitelkimo valandėlėmis, kai paprastai ir kasdieniai daiktai atskleidžia mūsų akims savo stebuklingumą. Tik toms vidutinėms susitelkimu valandomis mes su pagarbą pajuntame nepaprastą ir jaudinančią galybę, kuri skleidžia iš knygos ir mūsų gyvenimą ir pasidaro jam, tokia svarbi, kad dvidešimtajame amžiuje mes nebegalime įsivaizduoti vi-

dujinio gyvenimo be to knygos stebuklo.

Tokios valandėlės retos, bet užtat jos labai ilgai pasilieka smigę mūsų atmintį. Kartais jos iš atminties neišdyli po keletą metų. Taip, antai, ir aš visai tiksliai tebeapmėnu dieną, aplinkumą ir valandą, kada aš visai aiškiai pajutau tuos gilius ir gaivinančius ryšius, jungiančius mūsų vidutinį pasaulį su matomu ir nematomu knygų pasauliu. Vertė M. Pls.

Atėities lovos

Planavimo skyrius prie Illinois Technologijos instituto, gavo direktoriaus Jay Doblin žodžiais, skelbia, kad atėities lovos turės specialų šildymo įtaisą, kurio bangos apsups miegantį ir jam nereikės niekuo užsikloti, nebent tik saugantis nuo namiškių akų teks kuo užsimersti. Tokių naujų lovų nereikės rytais pakloti. Anot Jay Doblin, žmogus apie trečdį savo gyvenimo praleidžia lovoje, reikia gi planuoti, kad čia turėtų didesnius patogumus.

Kokių ligų daugiausia

Pravedus tyrimus Washingtono valstybėje nustatyta, kad žmonės daugiausia serga kvėpavimo organų ligomis: slogomis, bronchitu, plaučių uždegimu, ir dėl šių susirgimų daugiausiai šaukiasi gydytojų. Po to seka — susižeidimai netaisnigose atsitikimuose. Vidutiniškai Washingtono valstybėje 1953 m. kiekvienas žmogus per metus šaukėsi gydytojo apie penkis kartus. Daugiausiai gydytojų patarnavimu pasinaudoja moterys.

AUTOMOBILIS — TRUKS
Automobilis — sunkvežimiai

VIKTOR KOZICOS
Lietuviška gasolino stotis ir auto taisymas
Atliekami motoro remontai, lyginimo taisymo darbai ir keičiamos dalys.

CALL-ME-MOTORS CO.
5759 S. WESTERN AVE., PR 8-9533

IS ARTI IR TOLI BALDŲ PERKRAUSTYMAS
Naujos specialios didelės sunkvežimio su plina apdanga. Pigus ir sažiningas patarnavimas.
R. SERENAS
4546 S. Wood St., Chicago 9, Illinois, tel. VI 7-2972

MOVING

A. BENIULIS atlieka įvairius perkraustymus ir pervedimus iš tolimų ir artimų atstumų.
Tel. Bl. 7-7075 arba PR 8-9842

Roosevelt Furniture Miegamo Rakandų Ispardavimas!

11 gabalų — tikrai už \$169.00

Į šį setą įeina lova, dreseris, komoda, springas, matrasas su vidutinio spiruklio, 3 vanity stiliaus lėmpos, 2 miegamos pagalvės ir kilmos. Didelis pasirinkimas ir kitokių baldų. Galima užėti vakarais. Parduodame išmokėjimais. Už 6 mėnesių išmokėjimus nemeime jokių nuosimėjų. Prieš perkant baldus, užsukite į šią lietuvišką krautuvę, apžiūrėkite baldus ir patikrinkite kainas.

ROOSEVELT FURNITURE CO.

2310 WEST ROOSEVELT ROAD Tel. SEley 3-4711
Petrus Raudonius, sav. ir menadleris.
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSN

2555 WEST 47th STREET LAFayette 3-1083
B. R. Pietkiewicz, prez.; E. R. Pietkiewicz, sek. ir advokatas
Mokame augstus dividendus. Kešluojame čekius. Parduodame ir išperkame valstybės bonus. Taupytojams patarnavimai veltui
ATIDARYKITE SĄSKAITĄ ŠIANDIEN.—Apdrausta iki \$10,000.
Darbo valandos: pirmadienį ir ketvirtadienį nuo 9 iki 8 val. vakaro; antr., ir penk. 9 iki 5; treč., uždaryta, o šešt., nuo 9 iki vidurdienio.

Kaikurie turėtų būti nevedę

Amerikos psichoanalizės instituto narys dr. Abe Pinsky rašo, kad kaikurie asmenys turėtų pasilikti nevedę (netekę), kurie jaučia, kad jų pašaukimas jų pasirinktas uždavinys nesiderina su vedybiniu gyvenimu. Ir tokie žmonės neturi būti laikomi kokiais neurotikais, sako dr. Jis netgi tvirtina, kad kaikuriuos pareigos reikalaujantys žmonės atsiskaityti moterystės, kai jie jaučia, kad jų uždavinys bus geriau atliktas esant viengungiu. Ši psichoanalizės specialisto dr. Pinsky nuomonė buvo paskelbta laikrašty "The New York Times".

Chicago švariausias ir moderniausias Piknikų Daržas — **BUCCO DARŽAS**
WILLOW WEST INN AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road, Willow Springs, Illinois

Rūpestingai ir pigiai taisau

TELEVIZIJOS APARATUS

Garantuojame darbą ir dalis.
J. MIGLINAS
Telef. — Humbold 6-1038

1951. 15. E. P. 0003
ADOMAS VAITKEVICIUS
ANGLIŲ IR ALYVOS PARDAVIMAS

Visų rūšių namų apšildymo sistemos įvedimas, perdirstymas ir patalysimas
Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas

ATLAS FUEL CO.

Atstovas
4919 So. Paulina St.
PRospect 6-7960

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

pataria:

1. Nepraleiskite visų uždirbtų pinigų. Taupykite nors dalį.
2. Pinigams padėti nereikia važinėti. Juos galite pasiųsti paštu. Mes apmokėsime pašto išlaidas.
3. Planingas taupymas visados moka gerus dividendus.

2202 WEST CERMACK ROAD
Tel. Virginia 7-7747
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.

Chartered and Supervised by the U. S. Government

ISTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų. Ketr. nuo 9-tos val. ryto iki 8 val. vak. Šeštad. nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų. Trečiad. visai neatidaro.

AUTOMOBILIŲ TAIŠYMAS IR GASOLINO STOTIS
Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, įvairių rūšių alyva, baterijos ir automobilams dalys. Tiesotone padangos.
1934 West 59th Street Tel. GROvehill 6-9136
M. CESAS, patyręs auto specialistas

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir taisymas
2646 W. 69th St. Republic 7-1941

MARQUETTE GELIŲ KRAUTUVĖ
KORSAZAI, GELES VESTUVĖMS, LAIDOTUVĖMS IR KITOMS PROGOMS. Atidara vakarais ir sekmadieniais.
Savininkai: ANDRIUS ir ELENA (SANDOM) STANIULIS
2743 West 69th Street Tel. PROsper 6-0781
(priešais Sv. Kryžiaus ligoninę)

JONAS GRADINSKAS
Kambarių vėsinimai, vėdintuvai; radio; vokiški, kišeniiniai, nešiojami, automobiliams; televizijos; telefonai, varomi baterijomis
J. G. TELEVISION COMPANY
2512 W. 47th St. TEL. FRONTIER 6-1998
TAISYMAS GARANTUOJAMAS RASTU — 100%

SEGHEITI TRAVEL BUREAU
2451 So. Oakley Avenue Tel. YARDS 7-3278

MES PAROPINAME KELIONES LEKTUVAIS, GELZKELIAIS, AUTOBUSAIS IR LAIVAIS.
Sutvarkome dokumentus norintiems atvažiuoti į Ameriką. Parūpiname dokumentus norintiems išvykti į užsienį. TURIME IR LIETUVIŲ SKYRIŲ. Pildome afideivitus. Pasinaudokite.

ADDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS
IS TOLI IR ARTI
NAUJI DIDELI TROKAI—NAUJIAUSI KRAUSTYMO (RANKIAI) ILGŲ METŲ PATYRIMAS—PIGUS IR SAŽINGAS PATARNAVIMAS
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 St. CHICAGO 36, ILL. Tel. WAlbrook 5-9209

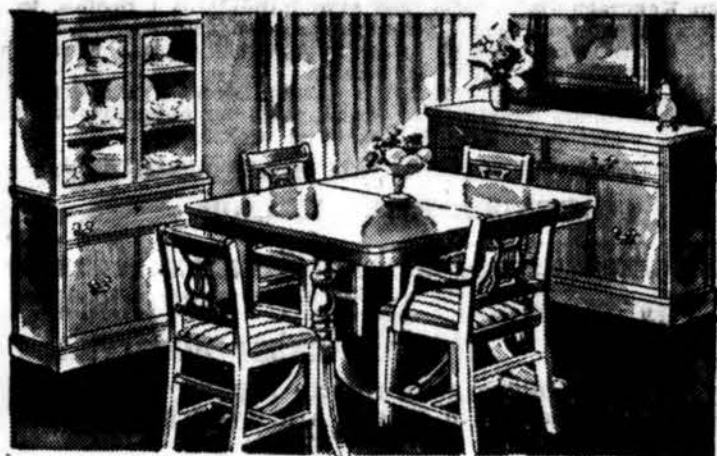
Lietuvių Prekybos Namai

**BALDAI - NAUJAUSIO STILIAUS -
BE BROKŲ**

SĄSKAITOS BE
FINANSŲ
KOMPANIJŲ

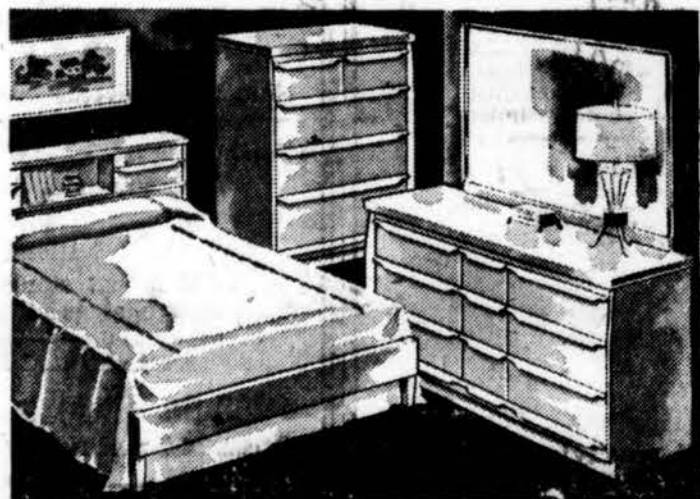

Didžiulis pasirinkimas svečių kambario baldų, 100% vilna ar nailon, su dviem ar vienu foteliu nuo **\$150.00—350.00**

Vien 50 įvairiausių valgomųjų, Mahagoni, riešuto, ar ažuolo, vyšnios medžio — 7 dalių valgomieji nedegamu viršumi Formica labai puikūs, stiliaus pas mus tikrai **\$129.00**

Miegamieji ažuolo, riešuto ar Mahagoni medžio—su šliuotu sidabro veidrodžiu dreseris — komoda — lova — dvi lempos, pas mus tik **\$149.00**

Virtuvės stalai chromo su formica viršumi, 5 dalių stalius ir 4 kėdės nuo . **\$39.00—\$99.00**

Kilimai 100% vilna, 9x12 puikių spalvų **\$59.00**
Šaldytuvai 8 cub.-pėdų, 1956 metų tik **\$175.00**
Parcelano pečiai virimui: Crown, Universal, Norge ir daug kt. **\$99-149**
Knogoms spintos stiklo durim tik **\$29.00**
Kavos staliukai ažuolo ar riešuto medžio tikrai **\$6.50**
Telefonui staliukai, ažuolo, riešuto ar Mahagoni, tikrai **\$2.50**
9x12 linoleum įvairių spalvų tik **\$6.50**

FURNITURE CENTER, Inc.

3224-26 South Halsted Street Telefonas - Victory 2-4226

Atidaryta pirmadieniais, ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30 val. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. Sekmadieniais nuo 10 iki 5 val.

Latvių diplomato atsiminimai

Apie J. Baltrušaitį ir Maskvos kėstus

Prieš pat karą, 1938 metais buvęs Latvijos diplomatas K. B. Ozols išleido Paryžiuje savo įdomius memuarus rusų kalba. Knyga pavadinta: "Memuary poslanika. Išleido rusų knygų leidykla "Dom knigi". Mums nežinoma, o todėl ir nesuprantama, kodėl esant nepriklausomai Latvijai, buvęs latvių diplomatas leido savo atsiminimus Prancūzijoje, parašęs juos rusiškai? Knyga, pripuolamai teko perskaityti. Kai kas joje įsidėmėtina ir mums. Autorius pažymi, kad tuos memuarus paskelbti viešumai jį pastumdavo pati Sovietų Sąjunga — mums, atrodo, kad ne rusams, bet latviams ta knyga daug įdomesnė. Idomi ji ir lietuviui skaitytojui.

Autorius, latvis inžinierius, prieš pirmąjį karą lankėsi ir natęs JAV, Latvijos Nepriklausomybės atstatymo įvykiuose iškilo iki Latvijos pasiuntinio Sovietų Rusijai. Ten jis praleido pirmuosius Sovietų Rusijos kūrmosi metus ir matė yžl.u. kūrmosi metus ir matė asmenis ir įvykius, kurie nūn vadinami jau istoriškai. Jis yra liudininkas baisių metų, kada sovietinis režimas žengė savo pirmuosius žingsnius ir kada Latvijos pasiuntinys buvo vienas iš nedaugelio, kurie diplomatinio imuniteto apsaugoti, galėjo tuos baisiusius metus stebėti su žurnalisto smalsumu.

Su įdomiomis smulkmenomis Karachanas ir Curiupa, Krasinas ir Čičerinas, Len'nas, Štalinas, Trockis, Kalininas su jo jauna žydelkaite žmona, ir pagaliau, visas tuzinas ano meto kitų valstybių atstovų, rezidentų Maskvoje — visi jie buvo asmeniškai autoriaus matyti. Apie juos autorius platokai pasakoja atsiminimuose, ir prie jau plačiai žinomų dalykų, visad randa prieštariškų smulkmenų, kurios įdomios ne tik šiaip skaitytojui, bet ir vėlesniam tos gėdynės beletristui.

Knyga parašyta, šiek tiek schematiškai, net gyvas pasakojimas daro ją patrauklią skaityti. Tačiau mes nelinkę plačiai dėstyti, kas parašyta toje 267 puslapių knygoje, tik pastebėsim, kad joje gal tik pora tuzinų puslapių skirta specifiskai lietuviškiems reikalams pavaizduoti. Daugiausia gi dėstomi dalykai perauga tarptautinėm plotmėn, arba dar tikriau — į rusiškas problemas.

Apie lietuvius

Mums įdomu stebėti tai, ką autorius nušneka apie lietuvius. Iš esmės bičiuliškas lietuviams, jis pasakoja apie 1917 metais įvykusį "latvių lietuvių konfliktą Amerikoje" (tada jis gyveno JAV). Jis rašo: "Nesuskubo Pasaulinis karas

pasibaigti, Amerikoje pradėjo rodytis knygos, kurias leido lietuviai. Tose knygose atkakliai vedė mintį, kad lietuvių valstybės sienos turi nueiti iki pat Rygos. Prie knygų buvo pridėdami ir atitinkami žemėlapiai. Maža to, Freiburgo universiteto profesorius, lietuvis Jusaitis laikraštyje "N. Y. Times" patalpino straipsnį, įrodantį, kad netiktai visa Kurlandija (Kurlas), bet ir pusė Livlandijos ir Vitebsko gubernijos dalis turi prigulėti lietuvių valstybei. Vienu žodžiu lietuviškoji propaganda skelbė savo nuosavybę visą Latviją, išskyrus jos šiaurę, besiribojančią su Estija. Tai sukėlė prieš propagandą; daugelį, kartu ir mane. Aš atsakiau jai "N. Y. Times" ir "N. Y. Evening Sun" laikraščiuose. Mano rašiniai buvo griežtas protestas. Niekam nebuvo tai paslaptis, kad visos tos lietuviškos tendencijos buvo parengiamos ir kaltinamos kitų tautų.

Prie mano protesto prisijungė "Evening Sun". Laikraštis remdamasis mano laišku, patalpino vedamąjį "Latvija". Tuo straipsniu laikraštis pasmerkė nepagrįstas lietuvių pretenzijas. Tai paveikė, nes tada lietuvių įdėmiai sekė amerikietiška spauda. Pas mane prisistatė lietuvių delegacija. Mano nusistebėjimas buvo didelis, bet aš buvau patenkintas, nes delegaciją išreiškė man padėką už mano įsikišimą į tą klausimą. Visiškai atvirai delegacija man pasakojė, kad propaganda vedama ne tikrų lietuvių, bet sulenkėjusių. Ir įrodymai Lietuvos teises į latviškas žemes, jie (sulenkėję lietuvių) turi savo atskirus interesus atiečiai.

Buvo čia dar ir kitų sumetimų. Svajodami valdyti rytus, vokiečiai norėjo sukurti lietuvių valstybę su vokišku princu Joachimiu. Tada juo Lietuva būtų didesnė, juo geresnė būsimam užkariautojui".

Tai iš memuarų, kur autorius dėsto praleistus JAV-se metus. Vėliau jis susiduria su lietuviu Maskvoje.

Apie Pabaltijo atstovus

Taip, pirmame Latvijos atstovybės pokylyje atsilanko J. Baltrušaitis, Lietuvos atstovas Maskvoje. Tačiau, labai apgalvėstaudami, nerandame knygoje faktų, kad tos dvi broliškos tautos, glaudžiau bendradarbiautų, kad jų santykiai, kaip derėtų, būtų artimesni už oficialiuosius savo tarpe. Ozols sumini daugelį ano meto diplomatų, su kuriais ir labai bičiuliausi, bet, atrodo, Pabaltijo valstybių atstovybės nesulažė savo tarpe oficialumo sienos.

Estijos atstovą autorius trumpai įvardina "mano didelis draugas" (224 psl.)

Apie J. Baltrušaitį

Jurgiui Baltrušaičiui jis skiria puslapį: "Ypatinę padėtį turėjo Lietuva pasiuntinybė. Ypatinga jau vien dėlto, kad pasiuntinys Jurgis Baltrušaitis lieka savo vietoje jau 18 metų (rašyta 1937 m.). Jis, visais atžvilgiais žymi asmenybė. Ūkininko sūnus, vasaros metu piemenavęs, žiemą lankęs gimnaziją, o ją baigęs stojo į Maskvos universitetą. Būsimasis poetas pasirinko fizikos-matematikos fakultetą, kartu domėdamasis ir filologija. Amžiaus pradžioje, kada susikūrė simbolininkų mokykla, jis buvo vienas iš jos žymių narių. Tos mokyklos įkūrėjai buvo žinomas poetas Valerijus Briusovas.

Baltrušaitį su Briusovu rišo ne tik literatūriniai saitai, bet ir asmeniškai draugystė. Kartu su S. A. Poliakovu Baltrušaitis steigė "Skorpioną", modernios literatūros leidyklą. Kaip simbolininkas, Baltrušaitis spausdino savo eiles almanache "Cveti" ir žurnaluose "Vesy" ir "Zolotoje Runo". Jis garsėjo kaip melancholijos ir susimastymo poetas. Nemažai Baltrušaitis rašė lietuvių žalia, bet jo garsas surištas su jo eilėmis rusų kalba, kurios įšėjo rinkiniais "Zemnyja stupeni" (1911 m.) ir "Gornaja Tropa" (1912 m.).

Kalbų žinovas, jis daug vertęs iš Bairono, Ibseno, D'Annuncio, Hamsuno, Strindbergo. Ir nenustatė — Baltrušaitis žinojo šešioliką kalbų, ir tokiu būdu jo asmeny sutelpta 16 vidurinės Europos zonos valstybių (? — mūsų klausukas).

Daug jis gali papasakoti pasauliui, nes beveik du dešimtmečiai išbuvo pasiuntiniu didžiausioje kontinentalinėje valstybėje, centre, kur nutinka galvasukantieji įvykiai, kur teko matyti daugelį asmenų, iškilusių į valdžios viršūnes, o paskui griuvusių ir nugulabųjų, kur teko pažinti visas paslaptis, metodus ir triukšus sovietinės politikos — tai didžiulis stebėjimų bagažas, tai medžiaga įdomiausioms tygomis, kurios gali būti sukurti atsiminimai." (225 psl.).

Deja, Baltrušaitis, nepaliko mums to viso, ko iš jo lauktų Ozolis. Palikęs taip ilgai gyvenimą Maskvą ir visą maskvinę diplomatinę koloniją pragara, mūsų Jurgis, lyg pamiršo tai visa įsikūręs Paryžiuje, savo atgijusio poetinio įkvėpimo bėgus pasukęs į lietuvių kalbą.

Taip ilgai gyvenęs Maskvoje, jis nekėlė aliarro, kad įvykiai bręsta labai nepalankūs Lietuvos laisvei. Juk neužigo, mažam laikui pralinkus po jo išvykimo iš Maskvos, kitas neto-į numatęs politikas-literatas, Krėvė, vėl lankėsi Kremliuje, bet jau ne kaip suverenės valstybės atstovas, o kaip mulkinamas Kremliaus pastumdėlis.

Teisingai tarė P. Stravinskis: politiką palikim politikams, ne mėgėjams!

Latviai išgelbėjo Rusiją

Dar pastabėles dėl latvių ir sovietinio režimo, bazuojantis šios knygos puslapiams.

"Vieno banketo metu Čičerinas (tada buvo sovietų užsienio reikalų komisaras) paskelbė istorinį posakį "Latviai išgelbėjo Rusiją" (suprask: Sovietus).

Tais žodžiais jis suteikė pagarbinių tiems latviams, kurie kovojo su baltųjų armijomis raudonųjų pusėje" (pusl. 224).

Mes daug girdėjome tai tvirtinant, ir žinome daug garsiųjų pavardžių, kurios priklauso raudonųjų elitui ir latvių tautai. Pats K. B. Ozols atvirai rašo:

"Aš vykstau pas Curiupą, tada gyvenusį Kremliuje. Sargyba jau buvo įspėta. Kada aš priėjau prie Kremliaus vartų ir parodyčiau savo pasą, sargybinis raudonarmietis atidavė pagarbą: tas pat pasikartojo ir prie antrųjų, vidurinių vartų. Pagaliau aš patenkau į komendantūrą. Čia dar kartą turiu parodyti savo dokumentus. Buvo labai keista girdėti, kad tos buvusios rusų carų tvirtovės komisaras davinėjo įsakymus latviškai. Pamatęs mano pasą, jis pajuto aiškų sumišimą. Jis ir turėjo stebėtis, kad kažin koks kitas latvis, ir aš šku ne jų pakraipos, turi leidimą lankyti Curiupą, o gal ir kitus galingsiuosius, kuriuos jis, tarybiniai latviai, taip atdžiai saugo su šautuvais ir revolvieriais" (89 psl.).

Tas galingsis Curiupa buvo latvis, senas Ozols pažįstamas. Tai jis dar anuo metu įspėjo Ozols:

"Jis paklausė: — Ar turite pinigų užsienyje?"

— Visi mano pinigai yra Amerikoje.

— Tuo atveju aš patariu jums greičiau išvažiuoti ir iš Latvijos; greičiau rasite savo šeimą.

Tą minutę iš Curiupo atvirumų aš galu suformuluoti rimtą įspėjimą: "Latvija gali būti okupuota tarybinių armijų, ir lengviau rasti jums savo šeimą, jeigu išvažiuosite iš Latvijos" (89 psl.).

Visos tos tarybinės nuotakos buvo kaip tik tuo metu, kada buvo pasirašomos iškilmingos taikos sutartys ir abi pusės nėpuolino paktai.

Ozols knyga įdomi, nes tai dokumentas, kuris įrodo, kad Maskvos politikos tikslai nekinta laiko bėgyje. — J. GL

Kada jau seniai bus dingę nuo žemės ar iš tavo vaizduotės tai, ką tu mylėjai, liūdesio valandų, je vėl tau grįš atmintin mielas balsas ir sugrąžins visą savo senas asarąs ir tą nępaguodžiamą širdį, kuri sėžeras išspaudė. — Jean Paul

Mes mokame Aukštą Dividendą

MIDLAND

Savings and Loan Association

PER 40 METŲ VISI LIETUVISKI KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ

4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719

AUGUST SALDUKAS Prezidentas

MES PRISTATOME ANGLIS BEI PEČIAUS ALIEJŲ

OIDELIAIS IR MAZAIS KIEKIAIS

Mes taipgi perkraustome jūsų baldus saugiai — keletą blokų ar keliasdešimt mylių. Relikvijas saugite mus. Vieno kambario baldus arba viso namo — kreiptis pas mus. Turį daug metų patyrimo perkraustymo darbe.

STASYS FABIJONAS

2146 So. Hoyne Avenue Tel. Virginia 7-7097

NARIAI LIETUVIŲ TAUP. IR SKOLINIMO

BŪTŲ LYGOŠ, KURIOS

Kiekvieno Santaupos Apdrauštis iki \$10,000.00

Paskolos Duodamos Namų Įgijimui Lengvomis Sąlygomis

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6234 S. Western Ave. Chicago 36, Ill.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 W. 47th St. Chicago 32, Ill.

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 S. 49th St., Cicero 50, Ill., Tel. TO 3-8131-32

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1880 S. Halsted St. Chicago 8, Ill.

Eisenhoweris pašto ženkluose

ANT. BERNOTAS, Waterbury, Conn.

Pašto ženklus su prez. Eisenhowerio atvaizdu išleido ne Jungtinės Amerikos Valstybės, kaip tai turėtų būti, bet P. Korėja ir Monaco.

P. Korėja jau 1955 m. pradžioje, pasirašius tarp jos ir JAV bendrąją apsigynimo sutartį, išleido tris pašto ženklus. Ženkluose matome prez. Syngman Rhee, sveikinantį prez. Eisenhowerį. Už prezidentų — abiejų kraštų vėliavos.

Šiais metais nuo IV.28 iki V.6 New York'e įvyko V tarptautinė pašto ženklų paroda — FIPEX, kurios proga Monaco išleido 9 pašto ženklų seriją: 1, 2 ir 3 frankų ženkluose matome JAV prezidentus — Jurgį Washingtoną, F. D. Rooseveltą ir Abrahamą Lincolną. 5 fr. ženkle yra prez. Eisenhoweris ir JAV herbas. 15 fr. — senovinis Monaco vaizdas, 30 fr. — Kolombo ir jo įgulos išlipimas San Salvadoro saloje 1492 m. Paskutiniai trys ženklai su kibę juostele (strip of 3): vi-duryje 40 fr. — Monaco princas Rainier III, kraštuose 50 ir 100 fr. — senieji Monaco vaizdai.

Princo Rainier III ir Amerikos filmų artistė Grace Kelly vestuvių proga, Monaco išleido 8 pašto ženklų seriją. Ženk-lai pailgi ir labai puošniai iš-leisti. Kairėje yra Grace Kelly, o dešinėje — paties princo at-vaizdas. Viduryje — karūna, žė-miausia data "19 Avril 1956", apa-čioje monograma, sudaryta iš supintų raidžių RG.

Be to, dar šios valstybės iš-leido įdomesnius pašto ženklus:

Italija, jos prezidento Gronchi Amerikoje lankymosi pro-ga, išleido specialų pašto ženklą. Ant dabar kursuojančio 50 lirų oro pašto ženklo (besisvei-kinančios rankos ir lėktuvas) yra užspausdintas toks tekstas: "1956 — Visita del Presidente della Repubblica negli U. S. A. e nel Canada — L. 120". Taip pat išleisti du pašto ženklai paminėjimui 500 metų su-kakties nuo žinomojo italų dai-lininko Fra Angelico mirties (10 ir 25 liros). Ženklų pieši-niuose matome dvi Fra Angeli-co freskas.

Panama išleido 5 pašto ženklų seriją paminėjimui 150 me-tų sukakties nuo inž. Ferdinan-do de Lessepse gimimo (1805-1894). Inž. Lessepse, iškasęs gar-sųjį Suezio kanalą (1859-1869), pradėjo vadovauti prancūzų bendrovei, panorėjusiai iškasti tokį pat kanalą per Panamos sąsmauką (1881), bet darbo ne-baigė. Kanala baigė iškasti ame-rikiečiai. Pašto ženkluose ma-tome inž. Lessepse, pirmuosius kanalo kasimo darbus, kanalų plaukiančius laivus ir Amerikos prezidentą Teodorą Rooseveltą, prie kurio darbai buvo baigti (1914).

Suomija džiaugdamosi, kad atgavo iš Rusijos savo Porkka-lo pusiasalį, išleido specialų 25 markių pašto ženklą. Ženklo piešinyje matome Porkkalos pusiasalį, aplinkui nusėtą dau-gybę salų ir švyturį, statytą 1800 metais.

Šv. Elenos sala (pietiniame Atlanto vandenyne, 1200 mylių nuo Afrikos krantų) šiemet mi-ni 100 metų sukaktį, kai ten buvo išleisti pirmieji pašto ženklai. Šia proga išleista 3 p. ženklų serija — 3, 4 ir 6 pen-sai. Ženklų piešinyje duotas pats pirmasis salos ženklas su karalienės Viktorijos atvaizdu ir dabartinės Anglijos karalienės Elzabetos II atvaizdas. Šv. Elenos saloje ištremtas mirė Prancūzijos imperatorius Napo-leonas Bonaparte (1821).

Vatikanas išleido naują oro pašto ženklų seriją su angelais. 5, 25 ir 60 lirų ženkluose ma-tome dailininko Melozzo da Forlį Apreiškimo angelą. 10, 35 ir 100 lirų ženkluose yra dail.

P. Cavallini mozaika su Apreiškimo angelu. 15, 50 ir 300 lirų ženkluose yra Leonardo da Vinci Apreiškimo angelo kopija. Ženklų piešiniai dailininkės C. Dabrowskos (tos pačios, ku-ri nupiešė ženklus su Vilniaus Aušros Vartų Dievo Motinos paveikslu).

Be to, Vatikanas išleido dar šiuos ženklus: 900 metų sukakčiai paminėti nuo šv. Baltra-miejiaus iš Grottaferratos mir-ties — 3 ženklai (10, 25 ir 100 lirų). Ženklų piešinyje matome šventojo abato statulą ir seno-vinę Grottaferratos bažnyčią. — 500 metų sukaktį nuo po-piežiaus Mikalojaus V mirties (1397-1455) išleisti 3 ženklai su jo atvaizdu (20, 35 ir 60 li-rų). Jis popiežium buvo nuo 1447 iki 1455 m. ir yra įkū-ręs garsiąją Vatikano biblioteką.

Vietnamas išleido 6 pašto ženklų seriją paminėjimui savo tautiečių, pabėgusių iš šiauri-nio Vietnamo, patekusio į komunistų nagus. Visų ženklų piešinyje tas pats. Ženkluose ma-tome mažutį laivelį, sausakim-šai prisėdusį pabėgėlių, audrin-goje jūroje besiriantį ir užte-kančią saulę.

V. Vokietija. Šiemet sueina 100 metų, kai mirė žinomasis vokiečių poetas Heinrich Heine (1797-1856). Jam pagerbti V. Vokietija išleido 10 pfenigų pašto ženklą. Ženklo piešinį su-daro baltas Heines siluetas aly-viniame pagrinde. Ta pačia pro-ga R. Vokietija išleido 10 ir 20 pf. ženklus su skirtingais H. Heines atvaizdais.

AUDYKLA JUOSTA
Sav. Kazys Priimantas
1805 West 46 Street
Chicago 9, Ill.
Telef.: LAfayette 3-8065
Gaminamos juostos, takeliai, juostelės, pagaminti vardiniai, gimimo ir kitų progų dovanoms.

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS
K. GINEITIS
6402 S. Fairfield Ave., Chicago 29
Tel. HElock 4-8037
VERTIMAI, ANKETOS - LAISRAI
duoti pamokas. Prieš karą baigęs
Chicago universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios.
(Šiame augštas, durys po kairė, art
63-dios gatvės ir California Ave.)

PATS LAIKAS

Iš naujai atvykusiųjų į šį kraštą, dauguma nėra nusistatę pasilikti prie dabartinio šios šalies. Metai bėga ir amžius rodo, kad pats laikas jau tuo dabar susirūpi. Viena iš prieinamiausių, gerai apmokamų ir daugiausia parreikalaujančių naujų jėgų yra banktyba. Mes kaip tik turime parinkę jūsų amžių tinkamą ir pagerintą mokymo būdą. Mokome:

BLUE PRINT READING
MECHANICAL DRAFTING
TOOL AND DIE DESIGNING
PLASTIC MOLD DESIGNING

Mokslas atliekamas individualiai ir pasirinkto kurso išėjimas priklauso nuo jūsų sugebėjimo ir idėjų pastangų. Istoti galima bile kada. Klasės dienomis ir vakarais, beto, nesurišami jokiais kontrak-tais.

Platesnės informacijos suteiksi-me vietoje arba pasiųsime raštu.
BELTON SCHOOL OF TOOL DESIGN
1059 N. Lawndale Ave.
(3700 West)
Tel. ARmitage 6-1819

GEORGE'S WATER SKI RESORT

● Seniškas Bamboo Baras ● Irkliniai laiveliai
● Ski pamokos ● Piknikams stalai ● Plaukimas
● Smėlėtas pliažas ● Motorlaivais pasivaži-ni-mas. Suaugusiems \$1.00 — Vaikams — \$1.50

37 W. GRANT AVE. FOX LAKE, ILL.

Kaip nuvažiuoti: Važiokite U.S. route 12 į piet-vakarius iki Fox Lake miestelio šviesos, tada pasukite į kairę du blokus. Apie 50 mylių nuo Chicago's "loop".

Šv. Andriejaus pilis Prancūzijoje

SSSR knygų reklama užsieny

Kaikuriuos mūsų laikraščių re-dakcijos yra gavusios gana dai-liai Maskvoje išleistą dabartinių sovietinių knygų lietuvių kalba katalogą, kuriame pateikiamas ilgokas sąrašas įvairių pavadi-nimų ir įvairaus turinio leidi-nių. Sovietai labai plačiai mas-tu platina įvairiomis kalbomis sa-vuosius leidinius ir, kaip iš to pačio katalogo matyti, bolševikų spaudos platinimo centrai yra kaip ir visame pasaulyje. Jau nekalbant apie satelitinis buržuazijos interesus, pasuka drauge su liaudimi, stoja į kovą už jos šviesesnę ateitį". Ga-na panašiai skambėtų ir visai eilė kitoms knygoms ir kitiems autoriams skirtieji posmai.

Autorė parodo valstiečių jungi-mąsi į kolūkius, jų kovą už nau-ją, šviesią savo ateitį". Gi buv-"Aušros" berniukų gimnazijos mokytojo A. Venclovos "Raš-tai" II t. peršami: šiame tome spausdinamas romanas "Drau-gystė". Romane vaizduojamas studentų gyvenimas buržuazijos valdomoje Lietuvoje. Rašyto-jas parodo, kaip pažangiosios lietuvių inteligentijos atstovai, atsisakę tarnauti išsigimusios buržuazijos interesams, pasuka drauge su liaudimi, stoja į kovą už jos šviesesnę ateitį". Ga-na panašiai skambėtų ir visai eilė kitoms knygoms ir kitiems autoriams skirtieji posmai.

Vertimai

Vertimai iš rusų kalbos, kaip G. Nikolajevs "Apsaka apie MTS direktorių ir vyriausiąją agronomą", pristatomi sekan-

Propagandinė beletristika

Iš viso katalogo, mus domin-tų savotiškai būdingi kaikiurių knygų apibūdinimai — prista-tymai būsimam skaitytojui. Tie keli sakiniai skirti knygos tur-inį pareklamuoti, gana unifor-miniai ir labai jau pagal gene-ralinę liniją sukirpti. Štai, Ro-jaus Mizaros "Mortos Vilkenės Divorsas" tarta, kad "šiame ro-mane rašytojas vaizduoja sun-kią darbo moterų padėtį kapi-talistinėje Amerikoje, rodo ryž-tingą pažangiąją moterų kovą už išsivadavimą iš skurdo, pa-žeminimo". Tas "pažeminimo" leidinys išleistas 15,000 egz. To pačio Mizaros knyga "Povilas Jurka", apibūdinama sekančiai: — Pažangaus Amerikos lietu-vių rašytojo romane pasakojama apie Amerikos lietuvių gy-venimą, parodomos darbininkų klaidės sąmonėjimas, plačiai vaiz-duojama Komunistų (šis žodis rašomas didžiąja raide — A. A.) partijos veikla, demaskuo-jami lietuviški biznierių ir amerikinis gyvenimo būdas". Šios "demaskacijos" išleista 10,000 egz.

E. Tautkaitės "Liaudies duk-ra", pristatoma: "Apsakymai vaizduoja niūrius fašistinio reži-mo Lietuvoje metus, kovą su buržuazijos priespauda. Apsa-koje "Isartos os ežios" vaizduo-jama jau pokarinis laikotarpis.

CHIMNEY SERVICE

CHIMNEY LINER
Stainless Steel
For Gas Heat
25 Feet Installed
ONLY \$64.50
Gas Conversion, Complete
Sheet Metal Installations
NU-WAY HEATING
1548 N. Springfield Ave.
HUMBOLDT 6-6310

čiai "Apsaka skiriama Alta-jaus ir Kazachstano komjaunu-oliams. Autorė pasakoja apie komjaunuolę, vyriausiąją MTS agronomą Nastasją Kovsovą, energingai kovojančią už nau-jų metodų panaudojimą gamy-boje. Nastasja Kovsova — ko-munistinės moralės žmogus, ku-riam už viską labiau rūpi liau-dies, valstybės interesai". At-seit, čia jau kalbama apie tas Sibiro "plėsinines žemes", į ku-rias plėstieji iš savo gim-tojo krašto ir lietuvių tautos jaunimas.

Latvio A. Upyčio "Praeities šešėliai" knyga, reklamuojama: "Žymaus latvių rašytojo Andre-jaus Upyčio romanas 'Praeities šešėliai' vaizduoja Janio Ruo-bežnieko vaikystę. Janis Ruobež-nikas — Upyčio trilogijos "Ruobežniekai" pagrindinis he-rojus. Rašytojas parodo niū-rų, vargingą valstiečių nuominin-kų gyvenimą senosioje Latvijoje, jų svajones išsivaduoti iš skur-dų. Apie latviškąjį "skurdą" išleista tik 8,000 egz. Užtat, tokio A. Diumos "Po dvidešimt metų", "Trijų muškietininkų" tęsinio, išleista 30,000 egz.

Visai atskiras skyrelis pateik-tas "užsienio literatūrai". Štai, ir kokios tos importuotos pre-kės. D. Didro "Vienulė", ban-doma būsimąjį skaitytoją suin-triguoti tokia įžanga: "Pranci-zų rašytojo Deni Didro (1713 — 1784) romanas apie jauną mergaitę, prievartą tėvų užda-rytą į vienuolyną. Parodyta, kaip tylios ir kuklios mergaitės širdyje kyla pirmos abejonės religijai, kurios greit pavirsta

protesto jausmu ir maištu prieš vienuolišką veidmainystę". Ir taip, šio "šedevro" teisleista vos 7,000 egz. Matyt, nelabai ką vi-lioja senos, banalios ir dirbtinos temos. Kažkokio H. Fasto "Sa-ko ir Vancetis", pristatoma: "Pažangiojo JAV rašytojo ro-manas apie du Amerikos teis-mo nekaltai nuteistus ir nužū-dytus darbininkus. Fastas de-maskuoja rasinę diskriminaciją, kapitalo viešpatavimą, prieš ku-rį kovoja pažangieji Amerikos žmonės".

Vaikų ir jaunimo literatūra

Krinta į akis gana didelis ir platus vaikų ir jaunimo litera-tūros knygų sąrašas. Įdomiau-sia, jog šios rūšies leidiniai rin-ką pasiekia nepaprastai dideliu tiražu, kaip E. Račiovo "Du go-

dūs meškiukai", iliustruota vengrų liaudies pasaka "Kai pa-vysi — tai prarysi", su dail. B. Mingėlaitės iliustracijomis, taipgi išėjusi 50,000 egz. Toks pats skaičius tenka ir pasakai "Katinėlis ir gaidelis", iliustru-ta dail. V. Kosčiuskos. Cirkos "Lapė karalienė", iliustracijos dail. N. Jatulytės, irgi išleista 50,000 egz. Labai daug vaikų knygelių po 25,000 egz. ir pan. Tas tik rodo, kokių uolumu da-bartiniai Lietuvos šeiminkai braunasi į jaunąsias sielas ir sąžines. Iš pradžių, kad ir ne-kalto turinio pasakėlėmis, pa-laipti pereinanti prie savųjų tikslų, — naujų idėjų skleidimo. Ir kas galėtų tvirtinti, jog tie visi jų bandymai skirti tik nepasisekimui? A. A.

AR NORITĖ BŪTI KUNIGAIS?

Tėvų Marijonų Kongregacija, a. a. Arkivys-kupo Matulevičiaus, MIC, atgaivinta, kviečia pas save kandidatus į kunigus. Tėvai Mari-jonai darbuojasi Amerikos lietuvių tarpe: Dievui leidžiant jie darbuoja ir Lietuvoje: jie veda mokyklas; redaguoja laikraščius; skelbia mįsias. Paslaukokite Dievo tarnybai: darbuokitės po Panelės Švenciausios vėliava; stokitės į Tėvų Marijonų Kongregaciją; rašy-kite novelių vedėjui. Laišką pažymėkite kiek mokslo baigėte, kiek amžiaus ir koks svei-kautas stovis. Laišką siųskite žemiau paduotu adresu.

AR NORITE BŪTI BROLIAIS VIENUOLIAIS?

Marijonų Kongregacija kviečia pas save kandidatus į brolius, kurie dirbtų įvairius vienuolių darbus mokyklose, spaustuose, raštinėse, bažnyčiose ir kitur. Labai pagaiduojami mokę koki amatą. Norintiems pramokti koki amato bus sudaryta proga. Pasaukite savo jėgas, gyvenimą ir sveikatą Dievui ir Panelė švenčiausiai. Tapkite Broliais Marijonais. Susirūpinkite au novicijato vedėjui: pažymėkite amžių, sveikatos stovį ir užbaigtus mokslus.

MASTER OF NOVICES, MARIAN HILLS SEMINARY,
CLARENDON HILLS, ILLINOIS

JUCUS SISTERS RESTAURANT

(Naujai) dabar atidarytas
Galima gauti rūgščių kopūstų ir kitų skanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį.
29 metai toje pat vietoje.
1608 W. 47th St., Tel. LA 3-9670

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

Siunčiame dėvėtus ir naujus drabužius, medžiagas, vaistus ir maisto produktus... Senus ir naujus daiktus primame ofise.

Galima siųsti ir paštu.
Visi siuntiniai siunčiami su jau apmokėtu muitu ir pristatymas garantuojamas
REIKALAUKITE KATALOGŲ
Taip pat siunčiame daiktus užsakomos Anglijoje.
Siuntiniai pristatomi gavėjui 5-6 savaitių bėgyje.
T. KUCZEWSKI & COMPANY
4035 So. Richmond St. Tel. Frontier 6-6399
Ofisas atdaras: Nuo pirmad. iki šeštad., nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

K. GASIŪNAS

Prima moteriškų kostiumų ir paltų užsakymus. Iš įvairių kailių užsakyti paltai duodami išmo-kėjimui. Jie toli pralenkia savo kokybę gatavus ir pigiau kainuoja.

6715 SOUTH MARSHFIELD AVENUE
Chicago 36, Illinois . . . Tel. R.Epublic 7-6329

J. KAMIENSKI

SKUBIAUSIAI IR PIGIAUSIAI PATARNAUJA SENIAUSIA EXPORTO FIRMA.
Chicago, Ill. — 2314 W. Chicago Ave. Tel. BR. 8-8780
Buffalo, N. Y. — 1162 Broadway. Tel. FI-1272
Persiuntimo ir mitybos mokesčiai apmokami mūsų įstaigai. Šeimos tėvyneje nieko nemoka. Atvykite ar skambinkite 1 mūsų įstaigą dėl informacijos ir kainaraščių.
Įstaiga atidaryta kasdien pirmad. — šeštad. nuo 12 val. iki 8 val. vak.

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu!

Jei norite užtikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus ar šlap ką apdrausti, reikalauskite agento, arba brokerio, kad jis parpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Neįsime išli-ks neturėsite jokių nemalonių.

GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY
"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY and McKay, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntal 6-5206

FIRST PUBLIC OFFERING MARCH 8 1956

97,417 SHARES OF

ESCALANTE GARLIC CORPORATION

NON-ASSESSIBLE

\$300,000.00 Capitalization 300,000 Shares

Full Voting

CAPITAL STOCK

\$1.00 Par Value

OFFERING PRICE, \$1.00 PER SHARE

Escalante Garlic Corporation is offering 97,417 shares of capital stock with full voting rights, to provide funds for engaging in the business of growing garlic on their holdings in Escalante Valley, Utah, and to process, package, manufacture and market garlic, garlic salts, oils and powders at and from their plant in Caliente, Nevada.

For Information, Circular, and Execution of Orders, Write to Office of the Company

ESCALANTE GARLIC CORPORATION
63 Clover Street, Caliente, Nevada

Please send me a copy of the offering circular relating to

ESCALANTE GARLIC CORPORATION

Name

Address

Diplomatų parapija Maskvoj

Vienuolio pasikalbėjimas su Chruščevu

DR. JUOZAS PRUNSKIS

— Didžiosios figūros: Dostojevskis ir Solovjovas — sutelkė mano susidomėjimą Rusija. Prisidėjo dar susidomėjimas marksizmu-leninizmu, ir aš pradėjau rinkti viską, kas liečia Sovietų Sąjungą, — šitaip prisipažįsta George Bissonnette, autorius naujos knygos *Moscow was My Parish* (išleido McGraw-Hill Book Co. New York; pusl. 272, kaina \$3.95).

Autoriaus vardas ypač daugelio buvo girdėtas praeitų metų kovo mėn., kai Sovietų Sąjunga, imdamasi represijų — kodėl nebuvo atnaujinta viza New Yorko besilankančiam rusų egzarchui Germogenui, uždraudė toliau Maskvoje bėpasilikti katalikų kunigui G. Bissonnette, kuris tenai buvo nuvykęs 1953 m. sausio mėnesį, aptarnauti dvasinių reikalų atstovybės esančių katalikų.

Atsidėjęs Rusijos studijoms

George Bissonnette yra Marijos j Danguj Emimo vienuolyno narys. Kilęs iš Rhode Island valstijos, mokslinį teologijos laipsnį padaręs Lavalio universitete Kanadoje, Rusijos klausimus giliau studijavęs Fordhame ir dabar studijas begilina Rusų institute Kolumbijos universitete. Pareigoms į Rusiją jis vyko pasirusęs ir su dideliu noru.

Savo patirtus išpučius Rusijoje tėv. Bissonnette ir aprašo augščia minėtoje knygoje. Maskvoje, išnuomotame bute, dviejuose didesniuose kambariuose buvo įrūšta katalikų bažnyčia, ir dar liko kunigui miegamasis, virtuvėlė ir prausykla. Nuomos metams reikėjo mokėti 13,000 rublių (oficialiu kursu — \$3,250). Čia rinkdavosi katalikai — pradedant ambasadoriais, baigiant paprastais jūrininkais ir soferiais, iš visų kraštų atstovybių Maskvoje. Kunigas suorganizavo chorą, kuriame dalyvavo net ir nekatalikai. Panaudodamas moderniuosius būdus laimėti žmonių dėmesį, jis jungėsi ir į sportą, kartais bridžo sukirsdavo, ir susidarė labai draugiška, šilta nuotaika. Net nekatalikai tėvai ėmė prašyti jų vaikų mokyti tikybos.

Trys kelionės po Rusiją

Pirmieji knygos skyriai kiek sausesni, nors įdomūs savo nau

ja tema: Maskvoje esančio užsieniečių diplomatinio personalo religinis gyvenimas, kurį su daro gerą įspūdį. Idomenis yra aprašymas trijų kelionių: į Ukrainą, į Centro Aziją ir į Juodųjų jūrų vasarvietes Jaltą ir Soči. Pirmoji ir paskutinė kelionė atliktos automobiliu, nuo lat sekant NKVD sekliai, kuri sustodavo netoliese kai tik Bissonnette su palydovais tik stodavo valgyti, kurie taipgi nakvojo lauke, kai toliau negalėjo važiuoti Bissonnette mašina, pritrūkus benzino. Bet tie sekliai, net prašomi, jokioje ne laimėje nepagelbėjo.

Aprašydamas Rusijos gyvenimą autorius gana santūrus. Jis nenori pakenkti būsimam savo įpėdiniui. Bet vis dėlto jis nutylė apie savo susitikimus su pravažuojančiais pro Maskvą iš darbo stovyklų išleistais kunigais, nuo kurių policija puz. net akinius buvo atėmusi ir laikant jiems mišias teko prie altoriaus iš mūšio garsiai kankurias vietas paskaityti, kurių jie nebeįstengė įžiūrėti.

Iš kelionės nuotykių

Iš kelionės nuotykių jis pasakoja apie Rusijos restorano patarnautojas, kurios, padėjus pasitelskus, už kalnierių pagriebusios pora svečių išmėdavo pro duris į gatvę, kad būtų vietos atvykusiems užsieniečiams. Patį kun. Bissonnette jokių nemalonių nepatyrė, nors nesilėpė, kad yra kunigas. Provincijoje jis rado kitas nuotaikas negu Maskvoje.

Centro Azijoje, Kogano stotyje, jiems teko praleisti naktį ir stebėti, kaip stoties pastate ant grindų gulėjo apie 60 žmonių, net moterų su mažais kūdikiais, laukdami traukinio. Autorius pasakoja ir pro Sovietų kursuojančius anekdotus, kaip tas iš jų humoro laikraščio Krokodil:

— Ivanai, — klausia vienas, — ar nesistebi tuo progresu, padarytu statybos mene per šio penkmečio planą?

— Taip, Povelai, statybos me ną taip toli pastūmėjome, kad mes jau pradėdame remontuoti (taisyti) pastatus pirmą, negu užbaigiamę jų statybą.

Rusijoje tiek mažai keliančių užsieniečių, kad jiems kitų metų kelionėje sustojus ta

me pat viešbuty — labai gerai pažino ir atminė.

Mergaitės su kastuvais

Autoritui leista buvo matyti, kaip Charkovo turguje, kur kol chozininkai lašvon prekybon suneša savo sklypely išaugintus produktus, moterys ragau na parduodama pieną įkišdamos į jį pirštą ir nulaizydamos. Rusijos laukuose jiems teko matyti saulėgrąžas, kurios teužaugusios nedaugiau trijų pėdų, su galvute tik kokių keturių colių pločio, kai JAV-se jos užauga iki šešių pėdų ir su galvutėmis septynetos colių. Teko stebėtis matant, kaip kastuvais kelių grindinio akmenis sklaido keliolikos metų mergaitės, su kastuvais taipgi sklaidydamos ir asfaltą. Jos daugiau dieną praleidžiančios besinėkėdamos susėdusios pakraščiu grioviuose, ir, jei taip keliai bus tiesiami, tai dar praeis daug laiko, kol Rusija turės gerą jų tinklą.

Stalno gimtąjame mieste — Gorj — jie matė mažą muzėjų, kuriame tebėra pažymiai, kokioms Stalinas gavo besimokydamas rusų dvasinėje seminarijoje. Pakelė jie atrado rusų šventovių ir vienuolynų. Į tas vietas net jis toli ateina maldininkai. Prie jų gausu elgetų. Prie ortodoksų katedros Charkove vienas elgeta pasakojo Bissonnetui:

— Čia ateina daug žmonių, ir jie gailėtingi. Ar jūs esate užsieniečiai?... Ar negalėtumėte pagelbėti buvusiam kariui, kurį bandė savo gyvastį aukoti už savo kraštą, bet Dievas terado tinkamą nuo jo paimiti tik nušalusius rankas?

Prancūzų studentai

Plaukdamas laiku Juodojoje jūroje, autorius sutiko prancūzų studentus, kurie skundėsi kad kažkas pavogė jų laikrodį. Kai autorius patarė pranešti laivo administracijai, studentai šaukė:

— Tik jau tylėkite... Jeigu s'ekiaulės suseks, kad mes tiek turtingi, jog įstengiamė turėti net laikrodį, išvogs mums pasakutinę siūlę iš mūsų drabužių.

Soči kurorte jie rado itin patogiai įrūštas raudonųjų turtuolių vilas ir į akis krito ta nelygybė valstybėje, kurioje "nebera klasinio pasiskirstymo".

Kaip su religija

Autorius pažymi, kad religija Rusijos žmonėse tebėra gyva. 1954 metais vasarą ir rudens spaudoje buvo varoma stipri antireliginė kampanija, bet bažnyčių lankymas nuo to nesumažėjo. Po to tuojau ir išėjo Chruščevo dekretas, kad neleistina administracinėmis priemonėmis kovoti prieš religiją, o vartytina "moksline propaganda". Yra žinomas faktas, kad net daugelis jaunu žmonių, išauklėti sovietų mokyklose, dar tuokiasi bažnyčioje, krikštija savo vaikus ir juos auklėja krikščionimis.

Susitikimas su Chruščevu

Kunigui Bissonnette teko kalbėtis su Chruščevu. Tai įvyko 1954 metais per priėmimą Jugoslavijos ambasadoje. Chruščė

Pavasariški apdūmojimai

vas kalbėjosi su Molotovu. Bissonnette atsistojo netoliese, laukdamas kada jė baigs kalbėtis. Chruščėvas jį pamatė ir paklausė:

— Kas jūs esate?

Protokolo skyriaus tarnautojas jam paaiškino.

— O, amerikietis, — pratarė Chruščėvas. — Žinote, mes daug geriau galėtume sugyventi, jeigu būtų mažiau amerikiečių kaip McCarthy.

Valandėlę patylėjęs Chruščėvas vėl kalbėjo:

— Kitados aš pažinau vieną amerikietį, vardu Morgan. Jis buvo inžinierius ir mums padėjo pastatyti Maskvos požeminio susisiekimo tinklą. Jis kietai dirbo ir mažai kalbėjo. Kai buvo baigtas darbas, aš jam išrūpinau Raudonosios Vėliavos ordiną. Iki šiol jis yra vienintelis amerikietis, turįs šį ordiną. Aš vis tikėjau, kad daugiau yra amerikiečių kaip Morgan, kurie daug dirba ir mažai kalba...

Tada kun. Bissonnette pasveikino jį, paskelbęs minėtą dekretą, kad nebebūtų imamasi administratyvinių priemonių prieš tikinčiuosius dėl jų religijos. Chruščėvas pralinksmino, pakėlė akinius ir tarė:

— Aš visada stovėjau už sąžinės laisvę. Kalkurie žmonės to nesuprato. Aš parašiau tą dekretą, kad būtų aiški mano ir mano vyriausybės pozicija. Į sąžinės laisvę! — pakėlė j's tostą. Kun. Bissonnette tuo pačiu atsakydamas, pridėjo:

— Be to, Jūsų priemonės turi praktinę pusę. Kai reikia turėti reikalų su žmonėmis tiekios tautų, neįmanoma juos visus ištempti ant vieno kurpalio. Jei juos paliksite laisvę religijos srityje, jūs galėsite laukti jų bendradarbiavimo pramonės ir žemdirbystės srityje.

Dabar Chruščėvas prisilinko prie Malenkovo ir pertraukdamas jį pasikalbėjimą su Molotovu, tarė rodydamas į kun. Bissonnette:

— Stai inteligentiškas asmuo, kuris supranta, ką aš darau.

Žinoma, tai daugiau vadinamas diplomatinis saloniškas pasikalbėjimas; galima jam dides

nės reikšmės nepriduoti, bet visgi jis įdomus.

Sumini Lietuvą

Bissonnette yra tos nuomonės, kad Maskvos Sv. Liudviko bažnyčioje dirbas kunigas, kilęs iš Latvijos, yra tikras katalikų kunigas. Jį kartkartėmis aplanko katalikų vyskupas iš Latvijos. Autorius taipgi sumini, kad Lietuvoje veikia seminarija Kaune, bet apie Pabaltijo religinį gyvenimą jis daug nežina.

Autorius primena dar vieną būdingą faktą: kartą jį pašaukė Meksikos ambasadorius ir susijaudinęs kalbėjo:

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMU PRISTATOMI Visokių rūšių MEDZIAGAI

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. Halsted St.
Tel. Victory 2-1272

Apkainavimą ir Prekių Pristatymą Teikiamė Niekamam Rastinė atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 8 val. vakaro.

SOPHIE BARCUS
RADIO PROGRAMA

18 WGES stoties — Banga 1590
NUO PIRMAD. IKI PENKTAD.
8:45 iki 9:30 val. ryto
SEKAD. 8:30 iki 9:30 ryto
PIRMADIENIO vak. nuo 7-8 v.
SEKAD. 8:30-9:30 v. r. ir stoties
WOFA — 1490 k.c.
Chicago 15, 31. HEMlock 4-2413
7121 So. ROCKWELL ST.

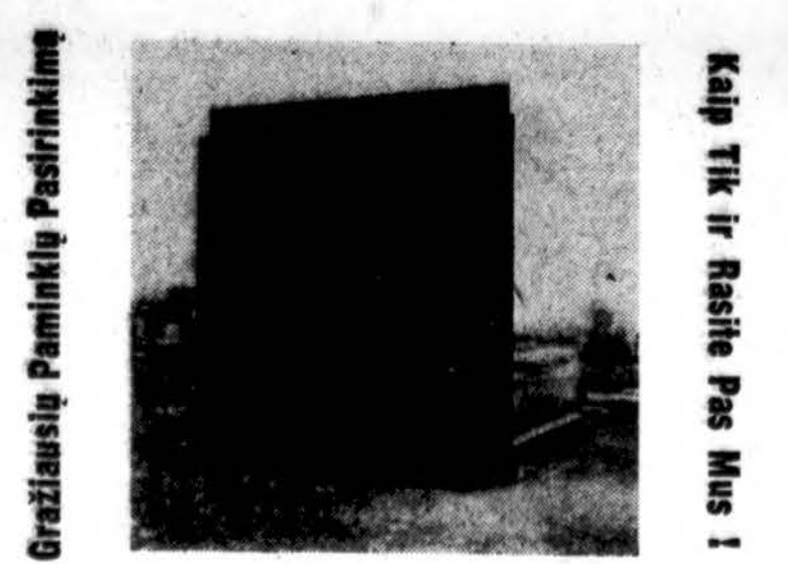
NUO UZSISENEJUSIŲ
SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ
IR ATVIRŲ ODOŠ LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENU ATVIRŲ ir SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ, negali rasti atidaro ir naktinis miegoti, nes jų užsienėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudžių žaizdų, užsėkite LEGULO Ointment. Jos gydymo rasybė patvirtinta jėgų skaudėjimą ir galėtis ramiai miegoti naktį. Vartokite ją taipgi nuo skaudžių audėjimų. Ji taipgi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina persėjimą ligos vadinamos ATLETIC'S FOOT, sustabdo diuvinimą odo ir perpyšimą tarpinių. Yra tinkama vartoti nuo žūstančios, suskilusios odo dedirvinų, odo šbėrimų ir t. t. taipgi tinkama vartoti vaikščiams, kada paširo skaudus šbėrimas nuo vystyklų. Ji yra gera gydymo nuo š. viršinių odo ligų. Legulo Ointment yra parduodama po 75 ct., \$1.25, ir \$3.50. Pirkite vaistinę Chicago ir apylinkėse: Milwaukee, Wisc., Gary, Ind., Detroit, Michigan arba rašykite ir atsiųskite Money order!

LEGULO, Department D.
5615 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.

TROOST — PACHANKIS MONUMENTS

JOHN W. PACHANKIS (PATCH), Vice-President
6819 So. Western Ave. Tel. Grovehill 6-3745

I paminklų patalpas ir atgal mes visuomet parūpiname transportaciją automobiliu. Atidara kasdien ir sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Nuo pirmadienio iki penktadienio atidara vakarais. ISSIRINKITE DABAR — BUS PASTATYTA VAINIKŲ DIENOJE!

— Kunige, aš tik pravažiavau Raudonąją aikštę, ir negalėjau rasti tos lentos su anuo, žinote parašu: "Religija yra opiumas liaudžiai". Ar jūs negalėtumėte ten nuvykti ir ar nepatikrintumėte — ar tik aš nesapnuoju?

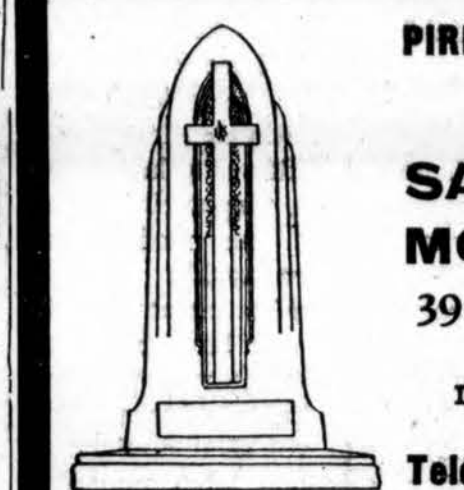
Kun. Bissonnette nuvyko į Raudonąją aikštę, dairėsi tos lentos su anuo rūšiu užrašu. Jos jau ten nebebuvo. Kur ji anksčiau kabojo ten darbininkai grėžė didelę skylę. Ten ruošiami buvo du nauji langai...

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS GELINČIA Geriausios gėlių vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų.
2443 WEST 63RD STREET
Tel. PProspect 8-0833 ir PR 8-0834

P.&J. JOKUBKA

IV. DEIMANTAI IR LAIKRODŽIAI Pardavimas ir Taisyimas
4077 So. Archer Ave.
Chicago 32, Ill. — Tel. LA 3-8617

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON, SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3914 West 111th Street
Vienas blokas nuo kapinių.
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas mieste!
Telef. — CEDarcrest 3-6335

ANTHONY B. PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 SO. WESTERN AVE. 1410 SO. 50th AVE.
CHICAGO, ILL. CICERO, ILL.
Telefonai — GROvehill 6-2345 arba
Townhall 3-2109

LIQDĖSIO VALANDOJ MAŽEIK & EVANS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. Air Conditioned kopyčia
REPublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiema, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime kopyčia artiau jūsų namų.

JOHN F. EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2 ir LA 3-9851
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

SEKANTIESI YRA NARIAI CHICAGOŠ LIETUVIŲ LAI DOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIOS

Ambulansų patarnavimas dieną ir naktį. Reikale šaukite mus.
Mes turime kopyčias visose Chicago ir Roselando dalyse ir tuojau patarnaujame

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS

659 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

ALFREDAS VANCE

177 WOODSIDE Rd., Riverside, Ill. Tel. OLympic 2-5245

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COMmedore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICERO, Ill. Tel. OLympic 2-1003

ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYK

1646 W. 46th STREET YArds 7-0781

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 W. 69th STREET REPublic 7-1215

2314 W. 23rd PLACE Virginia 7-0972

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store

5515 SOUTH DAMEN AVENUE

ALL PHONES — WALBROOK 5-8202

GEGUZES 24, 25, 26 d. d.

GRAIN ALCOHOL, 190 Proof U.S.P.	Fifth	\$4.79
VODKA, 80 Proof	Fifth	\$2.59
HALLERS DISTILLED GRY GIN	Fifth	\$2.59
ASSORTED FLAVORED LIQUERS	Fifth	\$2.89
KIAFA WINE	5th	\$1.69
CINZANO VERMOUTH		
Sweet or Dry	Fifth	\$1.39
FLORA DELLE ALPI		\$5.29
GOLD LEAF COGNAC	Fifth	\$3.59
BISQUIT THREE STAR COGNAC	Fifth	\$4.69
KOL BEER, Case of 24 cans	Case	\$2.69

Dozų ir įvairių skonėgias bulkiutes kopa

BRUNO'S KEPYKLA
3339-41 S. LITUANICA AVE.
Tel. Cliffside 4-6376

Pristatome į visas krautuvas ir restoranus, taip pat išsiunčia į visus artimuosius miestus.

TELEVIZIJOS

ir Radio Aparatų Taisyimas
Sakinimas ir garantuotas darbas
M. RIMKUS, 4617 S. Sawyer St.
Tel. VI 7-0087 — VI 7-3037

No. 33

No. 114

SKRYBĖLĖ – MOTERS PAPUOŠALAS

JUDITA METRIKAI TĖ, Chicago, Ill.

Mielosios skaitytojos, džaugiuosi, kad grįžusi iš atostogų galu vėl su jumis pasidalinti mintimis. Dėkoju už visus laiškus, kuriuos sugrįžus radau, ir bandysiu į juos atsakyti sekančiuose straipsniuose.

Kepurės nudaudoančios augš. Šitokios kepurės geriausiai tinka mažo arba vidutinio ūgio moterims. Jos vengtinios augštesnio ūgio moterims.

a) Skrybėlės su žvilgsnį traukiančiu augštinu kraštu (briliu), viršūne arba papuošalais, visuomet sudaro augštesnio vaizdą. Tokį efektą turi bet kuri skrybėlė, kuri žvilgsnį patraukia augštinu.

b) Panašiai augštesnio vaizdą teikia veidą atidengiančios skrybėlės, vadinamos "off the face".

c) Maža kepuraitė pridūda daugiau augštesnio, nei didelė.

Skrybėlaitės augštesnoms moterims:

a) Jūsų išsiritintos kepuraitės privalo akį traukti į veidą, ne augščiau. Didžiama šių metų didesnių kepurų jums puikiai tiktų.

b) Galima ir pritaisyti tinkamą, kad patrauktų žvilgsnį į veidą.

Štai keletas bendrų skrybėlių nešiojimą liečiančių mandagumų taisyklių. Skrybėlės visuomet dėvimos einant į pietinius ir popietinius parengimus, arbatėles ir panašiai. Į parengimus po 5 val. vakaro, kur kitokie rūbai jau dėvimi, skrybėlės paprastai nenaudojamos. Niekad skrybėlės nedėvimos su vakarine (formalia) apranga ir didelės skrybėlės niekad nedėvimos einant į teatrą.

Jei turite kokių klausimų, mielai atsakysiu šiame skyriuje, taipgi pageidaučiau, kad praestumėte, kokiomis temomis norėtumėte, kad raščiau. Rašykite į DRAUGĄ arba tiesiai man: 7042 S. Artesian Ave, Chicago 29, Ill.

PIRMOSIOS BRAŠKĖS

STEFANJA STASIENE, Cleveland, Ohio

Braškęs tiek mažųjų, tiek suaugusių mėgiamos. Be viliojančios spalvos, puikaus aromato ir skonio, jos turi ir mūsų organizmui reikalingo vitamino C. Kadangi šitas vitaminas jautrus karščiui, orui, tad vartodami šias uogas, atkreipkite į tai reikiamą dėmesį.

Braškių kompotas

Imti: 1/2 stikl. cukraus, 2 stikl. vandens, 1 stikl. braškių. Vandeni su cukrum užvirinti ir atvėsinėti. Vėliau užpilti ant braškių ir leisti kiek pastovėti.

Tinka maži pyragaičiai, vafiliai.

Pyragas (pajus) su braškėmis

Imti: 1 puodelį miltų, 1 kiaušinė, 1/8 sv. sviesto, 2 šaukšt. cukraus (pudros), 1/2 valg. šaukšt. šalto vandens, ir nepilną arbat. šaukšt. kepimo miltelių.

2 dėž. braškių, 2 pokel. braškių žalatinos (jell-o), ir plaktos grietinėlės 1/4 kvartos (1/2 pint.).

Miltus su kepimo milteliais išsijoti. Sudėti sviestą ir ant lentelės šakute sumaišyti. Supilti vandenį, kiaušinį ir viską gerai išmaišius, ant miltuotos lentos iškočioti. Iškočiokus dėti į pyrago (pajaus) formą ir lengvam karštyje kepti. Iškepus ataušinti ir uždėti nuplautas ir nusausintas braškes. Braškių žalatiną paruošti, kaip nurodyta ant pokelio. Kai ims stingti, užpilti ant braškių. Pastatyti šaltai. Duodant į stalą, pertepti plakta grietinėle.

Gaivinantys braškių gėrimas

Imti: 2 stiklines braškių, 1/2 stikl. cukraus (gabaliukų), 1 bonką rūgštaus vyno (Mosel) ir 1/2 bonkos šampano. Nuplautos uogas ir cukrų sudėti į stiklinį indą. Uždengti su 1 val. šaltai pastatyti. Vėliau užpilti vyną ir šampaną, tiesti į stalą.

Valstybininko žmona be kailinių

Amerikiečių spaudoje pasirodė žinutė: "Mrs. Nixon dar vis vengia kailinių palto".

Washingtono viename labdaros bazare, surengtame visuomenėje augštinų moterų, kai Mrs. Richard M. Nixon, viceprezidento žmona, negalėjo girdėti, vienos dalyvės buvo pastebėta: "Vargšėlė, ji dar vis nedrįsta įsigyti kailinių!"

Žurnalistė nuo savęs pridėjo, kad gražioji Patricia, nežiūrint jos vyro garsaus posakio apie jos "gerą respublikonišką medžiaginį apsiaustą", turi kailiuką — bet tik mažą baltą kailiuką — švarkelį, dėvėti vakarui. Dienos metu ji yra galbūt vienintelė respublikonų moteris sostinėje, nešiojanti nepolitinių ženkelių (mink) kailinių.

Pakankamos priežastys?

Viena Denverio moteris, kuri nešimoko šokti po 260 pamokų, padavė į teismą šokio studiją, kad grąžintų jai jos įmokėtą mokestį.

Toledo teismas išteisino vyrą, kad jam nereikia užlaikyti žmoną, jei ji nesutinka gyventi be motinos.

Dvidešimt vienerių metų vyras iš Cambridge, Mass., laimėjo vedybų anuliavimą po to, kai jis papasakojo teisėjui, kad jo 25-rių metų žmona nesiteikė jį painformuoti apie savo buvusias devynias vedybas.

New Jersey judėjimo komisio nierių patvarkė, kad kūmėtės ar gimnastės nesibučiuotų atsisveikindamos prie autobusų sustojimo viet. City Journal aikštė jė laike didžiausio judėjimo (per vadinamus "rush hours").

Iš moterų pasaulio

* Norinčioms užsiprenumeruoti "Moteri", duodame šio žurnalo adresą: 46 Delaware Ave., Toronto, Ont., Canada. Rašyti Br. Pabedinskienei arba K. Juozapavičienei. Abi jos yra administratorės. "Moters" metinė prenumerata \$3.00. Labai daug moterų kreipiasi laiškais į moterų skyriaus "Drauge" redaktorę, nežinodamos, kur užsiprenumeruoti "Moteri".

* Dailininkė Marija Juknaitė-Laurinavičienė, dekoratorė, kiek sugrieždama laisvo laiko, piešia stilingus, lietuviška dvasia persunktus vaizdelius. Daug iš tų kūrinėlių jos vyras tautodailininkas Povilas Laurinavičius darniai išpildo medyje. Šie gražūs dviejų menininkų tautodailės darbai yra mėgiami ir plačiai paplitę visuomenės tarpe.

Dailininkė kartais labai nedrąsiai pakrypsta į abstraktinį mečą. Jos paskutiniai darbai yra gana originalūs ir įdomūs spalvose. Jaučiasi pažanga ir noras kurti.

* Moterų Sąjungos 46-toji kuopa, esanti Marquette Parko rajone, jaunčiausia iš visų kuopų, kuriai vadovauja Vicki Leone, pereitą sekmadienį šventė "Močiūčių dieną" Labdaryų ūkyje. Jos suvežė daug dovanų ir įvairių vaisių. Močiūtės su šašomis dėkojo už įspūdingai praleistą dieną. Šioji kuopa jau keletą metų globoja seneles, materialiai ir moraliai jas paremdamos ir paguosdamos. Išvažiavimu rūpinosi Virginia Balnis, o jai pagelbėjo Marija Šrupienė, Dorothy Clark ir Helen Gedutis.

* Dailininkė grafikė-keramikė Ada Kizevičiūtė-Rimienė, baigusi Kauno Meno mokyklą, yra plastinių užuolaidų ir staltiesių dirbtuvėje viena iš žymesniųjų raštų, projektuotojų. Jos raštai išpuošti gaminiai yra reikmingiausiai išparduodami. todėl dirbtuvės šeimininkai labai vertina jos gabumus, net prasiširdami, kad ji jiems atvėrė sėkmingesnį kelią.

Dėja, apkrautai projektavimo darbais, jai beveik nelieta laiko laisvai kurti, nors ateityje yra pasiryžusi, kiek įmanoma, atsidėti menui.

* L. Jurgutytė-Baldauf dėsto lituanistiką Muencheno universitete, pačiame didžiausiame Vakarų Vokietijoje, turinčiame per 12,000 studentų.

* Lietuvių Jaunimo peticija pasirašoma visur kiekviena proga. Net privačiuose subvirmuose. Štai, švenčiant vardinės pas energingą visuomenininkę Sofiją Ozeliene, Kunigaikšt. Birutės dr. jos pirmininkė, kur dalyvavo keliasdešimt svečių, buvo surinktas nemažas skaičius parašų.

* Angliškos reklamos komitetas prie Dainų šventės komiteto spaudoje, radijuje ir televizijoje pirmininkauja Dale Vaitutytė-Murray, o jai talkininkauja Victoria Leone, Dolores Paulikaitė ir Joan Kay (Kaznauskaitė).

* Chicagos Lietuvių Moterų klubas sutiko dalyvauti Dainų šventės garbingų svečių priėmimo komisijoje.

1956 m. gailėstingoji sesuo

Miss Pearl McIver, JAV sveikatos skyriaus gailėstingųjų seserų viršininkė, buvo pavadinta "Gailėstingoji šių metų sesuo". Ji buvo išrinkta Chicagoje įvykusioje Amerikos gailėstingųjų seserų sąjungos konferencijoje Conrad Hilton viešbutyje.

P. McIver, kilusi iš Lowry, Minn., šiuo metu yra Genevoje, Šveicarijoje, dalyvaudama Pasaulio Sveikatos Organizacijos asamblėjoje.

Moteri GYVENIMAS

Redaguoja ST. SEMENIENE, 3130 S. Halsted St., Chicago 8, Ill., Tel. DAnube 6-6887; Virginia 7-0618

Lietuvių tautiniai drabužiai

Faktai iš netolimos praeities

A. TAMOŠAITIENĖ, Kanada

Besidairydama po savas knygy lentynas vis ištraukiu seną, juodais viršeliais knygelę "Albumas lietuviškos parodos Paryžiuje, 1900 metuose". Išleista Plymouth, Pa., 1902. Knygelėje aprašyta ir atvaizduota, kaip Amerikos lietuviai dalyvavo pasaulinėje Paryžiaus parodoje. Paveiksle lietuviškoji grietinė, lietuviai su senoviskomis milinėm, moteris ir mergaitės su valkietiškais namų darbo drabužiais apsirengusios. Seklyčioje dar matosi stalias, suoliai, kėdė, ratelis, rankšluostinė su rankšluostiu, marginta skrynja ir kt.

Jau tada lietuviai suprato, kad reikia kitataučiams parodyti kas būdinga lietuviškai. Praėjo 55 metai, kai senoji tremtinių karta sudėjo pinigų, kad būtų surinkti įdomiausi lietuviški rankų darbai ir spauda: knygos, žurnalai, la kraščiai ir parodyti laisvam pasauliui, kad lietuvių tauta negali išnykti.

Ir tada Lietuva buvo caro vergijos. Iš tos Paryžiaus 1900 metų parodos patys būdingiausi, tai senoviški lietuvių tautiniai drabužiai. Ypatingai graži moters tulpinė prijuostė ir gerą kikiro pasiuvimas.

Nepriklausomos Lietuvos laikais po visas mūsų krašto vietoves surinkta senoviški kraitiniai drabužiai ir nustatytos jų dėvėjimo ribos apylinkėms. Pagal juos buvo atkurtas tu drabužių audimas. Senosios kaimo audėjos gavo iš muziejų pačius įdomiausius ir senoviskiausius pavyzdžius ir lygiai taip pat juos išaudė, tik žymiai plonesnius iš švelnesnių vėpalų, kad būtų patogiau ir praktiškiau juos dėvėti.

Iš muziejinių spintų buvo išimti šimtakvoldiniai sijonai, margosios austinės, rinktinės ir kaitintinės prijuostės, raiš kikiškai ir žickais rinkti marškiniai.

Kiek buvo džaugsmo senom kaimo audėjom, kai jos pamatė savo senelių kraitinius drabužius ir koks buvo joms malonumas vėl juos austi, kai miestų moterys pradėjo puošti jų austais audiniais.

Pirmuosius naujai austus lietuvių tautinius drabužius it' n menininkai sutiko su džaugsmu dėl jų gausiai gražių spalvų bei turtingų raštų, tai buvo 1931-35 m. Daug kas iš mūsų šviesuo menės jau buvo matę pas brolius latvius ir estus jų marga spalvius drabužius, dėvint per dainų ir tautines šventes.

Mūsų miesto kaikurios ponios iš pradžios labai nenoriai sutiko tas naujai austas, senoviškus kraitinių drabužių kopijas, nes tai buvo kilę, iš glaus kaimo, kraitinių skrynų ir iš šiaudinių grėjų. Kitados tokiais drabužiais šoko per vestuves,ėjo į bažnyčią ir važiuo į kūmas. Iš kaimo išėjusios miestietės buvo lyg įsikalusios į galvą savo augstą kilmę ir galvojo apie Birutės "kostiumą". Pagal kažkokio lenko pieštą atvirutę (visuotinę 16 šimt. Europos ponų madą), kur Birutė vaizduojama su aksominio kikiro ir apačioj dryžu trumpu sijonu, trumpom rankovėm ir markizeto bluzele, o ypač su didele krūtinės-kaklo iškarpa. Dauguma ponų svajavo apie birutietiška kilmę ir jos drabužius. Bet pagaliau tikrieji tautiniai drabužiai įsipilietino ir labai paplito jų dėvėjimas Lietuvoje.

Tikrųjų senoviškus drabužių grožiu išpopuliarinti labiausiai prisidėjo mūsų žymiausi dailininkė ponė V. Jonuškaitė. Ji per šventes ir koncertus rengėsi tikraisiais šimtamečiais, senoviškais kraitiniais drabužiais. Vienas iš didžiausių laimėjimų buvo 1938 m. tarptautinėje Berlyno parodoje, kur puošnus suvalkietiškas-zanavykių tautinis drabužis laimėjo pirmąją vietą visoje Europoje ir buvo patalpintas Garbės salėje visą parodos laiką (a. Tamošaitienės aus-tas). Tada vokiečiai nupirko iš mūsų skyriaus labai puošnias audimo stakles ir norėjo visus tautinius audekus įsigyti, bet mūsų skyriaus vadovybė nesutiko gražiausių audekų pavyzdžius perleisti.

Žemės ūkiu Rūmams išleisus Sodžiaus meno knygas, naujai austi tautiniai drabužiai paplito po visą Lietuvą. Teatrai cho-rai, šokių ansambliai tučiuojau juos įsitaisė. Jie savo spalvų, raštų grožiu ir linijų įvairumu buvo visiems mieli. Net okupantai-bolševikai ir vokiečiai ne draudė ir nepersekiojo tautinių drabužių dėvėjimą. Ir dabar Lietuvoj labai gausiai juos vartoja teatrai, ansambliai ir plati visuomenė per įvairias iškilmes. Net Salomėja Neris pirmą kartą važiuo pas "tėvą" Staliną su gražiausiu, to laiko, zanavykišku tautiniu drabužiu.

Lietuvių tautinį drabužių gali-ma vertinti keliais atžvilgiais: etnografiniu, kultūriniu ir dailės, bet apie tai kitą kartą.

Seniausios moteris

Mrs. Eliza Luckett, 107 metų amžiaus, seniausios moteris Anglijoje, mirė šį mėnesį Cuck-fielde, Anglijoje.

Rusijoj daugiau gydytojų moterų

Sovietų Rusijoje moterų gydytojos gerokai pralenkė vyrus savo skaičiumi. Septyniadesimt šeši procentai gydytojų yra moterys.

Svarbiausia priežastis yra ta, kad per metų eilę Sovietų Rusijoje didžiausias pareikalavimas buvo inžinierių, kurie vystytų krašto sunkiąją pramonę, o taipgi inžinierių-statybininkų, architektų ir t.t.

Taipgi, medikų autoritetai tvirtina, kad europietės labiau žavi medicinos karjera, negu amerikietės, o labiausiai tai pasitebima Sovietų Rusijoje. Dažnai medikės moterys būna apdovanojamos augštais atžymėjimais.

Atrodytų visai natūralu, kad moterys pralenkia vyrus ir dėstymo-auklėjimo srityje. Statistika rodo, kad 70% mokytojų yra moterys.

Populiarios modernios krosnys

Virimo krosnys, augštesnio su-lig juosmens, įmūrytos į sieną, operuojamos gazu ar elektra, nepaprastai sparčiai populiarėja moderniuose namuose ir butuose. Šito tipo krosnys statomos lyg kabinetai ir įmūrijamos į sieną arba į kabinetą nuo grindų ligi lubų.

Naujoji idėja yra tuo popu-lari, kad kepimo krosnį ir "boi-lerį" turima sulig juosmens augštesnį ir kepat bei įdedant ar išimant kėpsnį, nereikia berei-kalo lankstytis ir kuprintis.

Naujos krosnys yra baltos spalvos porcelano emaliaus, kaip senovėje arba pastelinių spalvų, jau kiek moderniškesnės, o kitos visai moderniškos yra: vario, nerūdijamo plieno ar chromo. Jose įtaisyti auto-matiški laikrodžiai, langeliai ke-pimo krosnies durelėse, termo-statiniai kontrolavimai, elekt-riniai vidaus apšvietimai ir t.t.

Moteris nemėgsta blondinių

Gal vyrams geriausiai ir pa-tinka blondinės, bet pagal No-reen grožio instituto davinius, moteris mėgsta tamsesnes spalvas. Labiausiai moterų mėgia-ma plaukų spalva yra rusvos arba rudos spalvos. Šviesūs plau-kai, kurie pagal tradiciją ma-noma, kad patinka vyrams, bu-vo beveik visiškai sąrašo gale natūralių plaukų spalvų, kurių moteris sau pageidauja. Treč-dalis moterų nori šviesiai rudų arba tamsiai rudų plaukų. Se-kanti labiausiai populiari spal-va yra raudona (raudonplau-kės) ir juoda (brunetės). Tik 17% troško, kad geroji pasak-laumė būtų joms suteikusi auk-sinčius plaukus. Ši grupė tik tru-putėliu pralenkė anas, kurios norėjo... baltų plaukų.

Vėliausia iš Paryžiaus

Paryziečiai, besididžiuojantie-jai savo gražiais namais, dabar vėl nukonkuruoja visus pasau-lyje... gražiausiomis durų ran-kenomis.

Naujausios rankenos pamėg-džioja Renesanso laikų ranke-nas, apipavidalintas, lyg plau-kančius dolfinus, medžioklinių šunų galvas švelniai išlenktus gulbių kaklus arba mažą sus-paustą kumštį.

Mėgstantiems labiau moteriš-ką vidų, Crimoline siūlo kopijas didžiulių kristalinių mandarinų arba anglų pūsto stiklo ranke-nas priderina porcelano arba žalio ir juodo marmoro lente-lės. Virtuvėje gi durų rankenos išpuoštos supjaustytų agurkų, citrinų ar raudonų pipirų pie-šiniais.

Praktiškai šeimnininkei

Norint atseikėti tikrą porci-ją sirupo, pirmiausia reikia įkišti matuojamą šaukštą į mil-tus. Tada sirupas neprikibi prie šaukšto ir puikiai ausi: nu-tekės nuo jo.

Vėrpėja

Kliše vaizdų albumo "Lietuva"